

УТВЪРДИЛ:
ИНЖ. СВЕТОСЛАВ СЛАВЧЕВ
Областен управител на област Ловеч

СЪГЛАСУВАЛ:
Д-Р ИВАНИЧКА БУРОВСКА
Началник на РУО – Ловеч

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА
ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И
УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ
2023-2024 г.**

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч за периода 2023 – 2024 година е съгласувана от Областен съвет за развитие на област Ловеч на заседание, проведено през месец април 2023 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

1.	Въведение	3 стр.
1.1	Нормативни основания	4 стр.
1.2	Общи положения за подкрепата за личностно развитие съгласно Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование	4 стр.
2.	Анализ на осигурената обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците от област Ловеч. Изводи и тенденции	6 стр.
2.1	Състояние на областната мрежа от училища, детски градини и обслужващи звена	6 стр.
2.2	Състояние на мрежата от социални услуги в област Ловеч	14 стр.
2.3	Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)	20 стр.
2.4	Обезпеченост на образователната система със специалисти	24 стр.
2.5	Материални условия в институциите по отношение на обучението на ученици със специални образователни потребности	24 стр.
2.6	Кариерно ориентиране на учениците	26 стр.
2.7	Работа с деца с изяви дарби	26 стр.
2.8	Напускане на образователната система. Деца в риск.	28 стр.
2.9	Деца и ученици с хронични заболявания	33 стр.
2.10	Изводи	41 стр.
3.	Основни принципи при изпълнението на Стратегията	42 стр.
4.	Мисия и визия	42 стр.
4.1	Мисия	42 стр.
4.2	Визия	42 стр.
5.	Предизвикателства	43 стр.
6.	Цели, приоритети и мерки за осигуряване за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците за периода 2021 – 2022 г.	43 стр.
7.	Планиране, координиране и отчетност на изпълнението на Стратегията	47 стр.
8.	Осигуряване на информация и публичност	48 стр.
9.	Заключение	48 стр.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
МОН	Министерство на образованието и науката
РУО	Регионално управление на образованието
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЦПЛР	Център за подкрепа на личностното развитие
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
РЦПППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
СОП	Специални образователни потребности
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦКО	Център за кариерно ориентиране
МТБ	Материално – техническа база
ЦДО	Целодневна организация

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Личностното развитие е процес на развиване на уменията и качествата с цел усъвършенстване потенциала на личността. Развитието от ранна възраст на нужните за живота умения е съществена част не само от възпитанието давано от родителите, но и от предучилищната и училищната подготовка. Предоставянето на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците най-общо се изразява в осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им. С настоящия документ се прави анализ на актуалната ситуация, очертават се целите и приоритетите и се залагат конкретни мерки и дейности, предоставящи възможност за напредък в личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч чрез осигуряване на обща и допълнителна подкрепа.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се осигурява от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика и изграждане на позитивен организационен климат и развитие на училищната общност. Настоящата Стратегия задава рамката за осъществяване на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците, като описва визията, основните направления, анализира настоящата ситуация и очертава актуалните цели, мерките и предизвикателствата за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч. Програмният документ продължава и надгражда постигнатото със Стратегията за периода 2021-2022 г. и има за цел да създаде ефективен модел на областна политика за приобщаващо образование и подкрепа за личностното развитие на деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им образователни потребности и съгласно националните приоритети.

Целите и приоритетите на Областната стратегия са съобразени със законовата рамка на процеса на приобщаващо образование в българските образователни институции и изконното право на всяко дете да бъде приобщено и ценено, да се гарантира достъп му до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.

В Областната стратегия се уреждат обществените отношения, свързани с процесите на приобщаващото образование, както и дейностите на всички институции в системата на предучилищното и училищното образование за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Основните принципни направления, залегнали в настоящата Стратегия, са:

1. Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина и училище най-близо до неговото местоживее и качествено образование.
2. Приемане и зачитане уникалността на всяко дете и ученик и подкрепа на неговото личностно израстване, на които образователните институции трябва да откликнат по най-подходящия начин, чрез гарантиране на максимално развитие на неговия потенциал.
3. Професионално развитие и повишаване на педагогическите компетентности на работещите в образователните институции с оглед на откликване на необходимостта от осигуряване на обща и допълнителна подкрепяща среда на децата и учениците.
4. Сътрудничество на институциите в системата на предучилищното и училищното образование на всички равнища – управление, диалог и екипност, споделяне на добри практики в процеса на приобщаващото образование, ефективно взаимодействие с родителските общности и НПО за осигуряване на обща и подкрепяща среда.

Настоящата Стратегия е за двугодишен период и се фокусира върху приоритети, даващи отговор как приобщаващото образование да се случи в детските градини и училищата осъзнато и

пълноценно и да гарантира качествено образование за всяко дете и ученик.

Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените и предизвикателствата на времето, в което живеем. Постигането на целите е възможно с обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

1.1 Нормативни основания

Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч е разработена в изпълнение на разпоредбата на чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование. Ориентирана е към реализиране на политики и мерки, които осигуряват правото на достъп до качествено образование, удовлетворяване на образователните потребности и развитието на способностите на всяко дете и ученик. Стратегията е в съответствие с набелязаните цели, приоритети и мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование, заложи в международни и национални документи.

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч е разработена въз основа на изготвени осем броя Анализи на потребностите от подкрепа от общините на територията на област Ловеч (Априлци, Летница, Луковит, Ловеч, Тетевен, Троян, Угърчин и Ябланица), приети от общинските съвети, както следва:

- Община Априлци – решение № 554/23.02. 2023 г.
- Община Летница – решение № 407/24.02.2023 г.
- Община Ловеч – решение № 842/30.03.2023 г.
- Община Луковит – решение № 486/27.02.2023 г.
- Община Тетевен – решение № 879/23.02.2023 г.
- Община Троян – решение № 893/23.02.2023 г.
- Община Угърчин – решение № 484/30.01.2023 г.
- Община Ябланица – решение №

1.2 Общи положения за подкрепата за личностно развитие съгласно Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващо образование

Съгласно чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съвместно с държавните и местни органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Според чл. 176, ал. 1 от ЗПУО и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование, подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Редът за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа се урежда с Наредбата за приобщаващото образование.

Съгласно чл. 171, ал. 1, т. 7 от ЗПУО, получаването на обща и допълнителна подкрепа е право на всяко дете и ученик.

Обща подкрепа за личностно развитие (чл. 178, ал. 1 от ЗПУО)	Допълнителна подкрепа за личностно развитие (чл. 187 от ЗПУО)
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите.
Включва: • екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; • допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; • допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); • допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; • консултации по учебни предмети; • кариерно ориентиране на учениците; • занимания по интереси; • библиотечно-информационно обслужване; • грижа за здравето; • осигуряване на общезитие; • поощряване с морални и материални награди; • дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; • ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; • логопедична работа.	Включва: • работа с дете и ученик по конкретен случай; • психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; • осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; • предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; • ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности. <i>Съгласно чл. 81 от Наредба за приобщаващото образование, допълнителната подкрепа е:</i> • краткосрочна (минимум 1 учебна година, максимум - до края на етап на обучение); • дългосрочна - повече от един етап или степен на обучение или за целия период на обучение.

Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие. Стратегията включва стратегическите и оперативни цели, необходимите мерки и дейности в областта на подкрепата за реализиране на поставените цели и описание на предизвикателствата, направени въз основа на изводите от общинските анализи.

Основен принцип на Закона за предучилищното и училищното образование е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Приоритет в политиките, свързани с приобщаващото образование, е стремежът към премахване на всички форми на изолация в образованието и осигуряване на подкрепа и удовлетворяване на индивидуалните потребности на всички участници в образователния процес. Основните акценти в Стратегията са свързани с четири ключови елемента в приобщаването на децата и учениците и развиване на техните способности:

1. Събиране и оценка на информация от различни източници за планиране и усъвършенстване на политиката и практиката на приобщаването;
2. Процес на постоянно развиване на технологии за по-добро образование, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните;

3. Разкриване и отстраняване на бариери и оказване на подкрепа;
4. Присъствие, участие и успех за всички ученици, както на групите, за които съществува риск от изолиране, изключване от образованието или недостатъчно добри резултати от обучението, така и на учениците с високи резултати и постижения.

Стратегията обхваща периода 2023 - 2024 г. При разработването ѝ участваха експерти от Областна администрация – Ловеч, осемте общини от Област Ловеч, Регионалното управление на образованието, Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Регионалната здравна инспекция и на други заинтересовани органи, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие.

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч е утвърдена от Областен управител след съгласуване от Областен съвет за развитие на област Ловеч и Регионалното управление на образованието – Ловеч.

Стратегията е отворен документ, който подлежи на промени, в зависимост от потребностите на образователната система и измененията в нормативната уредба.

2. АНАЛИЗ НА ОСИГУРЕНАТА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЛАСТ ЛОВЕЧ. ИЗВОДИ И ТЕНДЕНЦИИ

В изложения анализ са разгледани ключовите фактори и елементи от предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Анализът се позовава на статистически данни, предоставени от образователните институции в областта и на приетите от общинските съвети анализи на потребностите от обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците във всяка от 8-те общини на територията на област Ловеч. Данните обхващат учебната 2021/2022 г., отделни данни касаят и учебната 2022/2023 г., за която са анализирани мерките за адаптиране на децата и учениците към училищната среда, тенденциите при интеграцията и пълноценното включване на ученици със СОП и хронични заболявания, наличието на рискови фактори в средата, които могат да повлияят на обучението на учениците, необходими дейности по превенция на агресивно и неприемливо поведение, тормоз, насилие, зависимости и други необходими дейности по информиране, диагностика, консултиране и посредничество за подпомагане при избора на образование и/или професия от учениците, необходими дейности за подкрепа на учениците с изяви дарби, осигуреността с ресурси и достъпността на средата, създадените условия за психологическа подкрепа и др.

2.1. Състояние на областната мрежа от училища, детски градини и обслужващи звена

Към момента на изготвяне на Стратегията в област Ловеч съществуват следните образователни институции:

- 55 бр. училища – 5 начални училища, 1 частно начално училище, 26 основни, 12 средни, 2 профилирани гимназии, 7 професионални гимназии, в т.ч. СУ „Димитър Митев“ при Затвора – гр. Ловеч, 1 НУПИ „Проф. Венко Колев“ – гр. Троян и 1 обединено училище;
- 4 бр. центъра за подкрепа за личностно развитие – (2 бр. - община Ловеч, 1 бр. – община Тетевен, 1 бр. – община Троян);
- 31 бр. детски градини;
- 1 бр. специализирано обслужващо звено по чл. 27 и чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗПУО – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – гр. Ловеч;
- 1 бр. ЦСОП (Център за специална образователна подкрепа).

Несамостоятелните общежития към училища за област Ловеч са общо 11, разделени по общини както следва:

- Община Априлци – 1 бр.: СУ „Васил Левски“ – гр. Априлци;
- Община Ловеч – 3 бр.: ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ – гр. Ловеч; ОУ „Св. св. Кирил и Методий“; гр. Ловеч; НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“ – гр. Ловеч;
- Община Луковит – 1 бр.: ОУ „Христо Ботев“ – с. Румянцево;
- Община Тетевен – 4 бр.: ОУ „Васил Левски“ – с. Голям Извор, ОУ „Георги Бенковски“ с. Черни Вит, ПГГСД „Сава Младенов“ – гр. Тетевен и ПГ по СЕУ – гр. Тетевен;
- Община Троян – 2 бр.: СУ „Васил Левски“ – с. Черни Осъм и НУПИ „Проф. Венко Колев“ гр. Троян.

Таблица 1: Брой училища за учебната 2021/2022 г. на територията на Област Ловеч

	Общи на								
	Априлци	Летница	Ловеч	Луковит	Тетевен	Троян	Угърчин	Ябланица	Общо за област Ловеч
Начални училища	-	-	1	1	2	2	-	-	6
Основни училища	-	-	7	3	7	4	2	3	26
Средни училища	1	1	3	1	1	3	1	1	12
Профилирани гимназии	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Професионални гимназии	-	-	3	1	2	1	-	-	7
Обединени училища	-	-	-	1	-	-	-	-	1
НУПИ „Проф. Венко Колев“ – гр. Троян	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Общо училища									55

Община Ловеч

През 2022 година, със съответното решение на Министерски съвет за **иновативни училища** са определени: ОУ „Васил Левски“, гр. Ловеч, ОУ „Христо Никифоров“, гр. Ловеч, СУ „Тодор Кирков“, гр. Ловеч, ППМГ, гр. Ловеч, ПГМЕТ, гр. Ловеч и НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“, гр. Ловеч.

С най-малко ученици от общинските училища са защитеното – ОУ „Васил Левски“ – с. Малиново и средищните училища – ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Ловеч и ОУ „Панайот Пипков“ - Ловеч и двете средни училища: СУ „Св. Климент Охридски“ и СУ „Тодор Кирков“. През последните 5 учебни години в защитеното училище броят на учениците леко се е увеличил. От професионалните гимназии, с най-малко ученици през последната учебна година е тази по механоелектротехника, а Професионалната гимназия по икономика, търговия и услуги продължава да е с малък брой ученици.

Таблица 2. Брой детски градини на територията на Област Ловеч

Община:	Брой детски градини	Брой деца
Априлци	1	68
Летница	1	107
Ловеч	8	909
Луковит	5	532 + 55 в подготвителни групи в училища
Тетевен	6	610
Троян	7	807
Угърчин	2	188
Ябланица	1	208
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ ОБЩО:	31	3478

Мрежата от 31 детски градини в областта удовлетворява необходимостта от предучилищно образование и отговаря на изискването да е близо до децата, както в големите, така и в малките населени места на територията на област Ловеч.

ОБЛАСТНА МРЕЖА ОТ ОБСЛУЖВАЩИ ЗВЕНА

Обслужващите звена на територията на област Ловеч включват:

- ❖ Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), гр. Ловеч - специализирано обслужващ звено - извършва дейности, свързани с провеждане на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.
ЦПЛР по чл. 49 от ЗПУО:
- ❖ Център за специална образователна подкрепа „Васил Левски“, гр. Ловеч – извършва диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици; педагогическа и психологическа подкрепа, обучение на ученици в задължителна училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК, гр. Ловеч;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие - Ученическо общежитие, гр. Ловеч;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие, гр. Тетевен;
- ❖ Център за подкрепа за личностно развитие, гр. Троян.

В тях се извършват дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – гр. Ловеч

На територията на област Ловеч има един Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. През учебната 2021/2022 година към Регионален център - Ловеч са обхванати общо 307 деца и ученици със специални образователни потребности.

Регионалният център се помещава в сградата на Професионална гимназия по икономика, търговия и услуги – Ловеч. Разполага със самостоятелен вход, който има изградена рампа.

Обособени са 8 помещения, обзаведени с подходящи за съответната дейност мебели и техника със следното предназначение:

- дирекция;
- администрация;
- монтесори стая;
- сензорна стая;
- методичен кабинет за провеждане на педагогически съвети, екипни срещи, оперативки, семинари, тренинги и обучения; консултация с родители. Закупена е специализирана литература, помагала и софтуерни продукти.

Център за специална образователна подкрепа „Васил Левски“, гр. Ловеч

Осъществява диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с учениците със специални образователни потребности. Осигурена им е педагогическа и психологическа подкрепа от педагози, специални педагози, психолог и логопед. В ЦСОП „Васил Левски“ се обучават 28 ученици.

Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК гр. Ловеч

През учебната 2021/2022 година в ЦПЛР – ОДК са включени 756 деца и ученици, а през учебната 2022/2023 година – 862 деца и ученици на възраст от 5 до 19 години в школи и клубове в три области: „Наука и технологии“, „Изкуства“ и „Спорт“. Заниманията по интереси са в следните дисциплини: информационни технологии, изобразително изкуство, български народни танци, камерна музика – духови инструменти, мажоретен състав, лека атлетика и хандбал. Сформирани са общо 59 групи, от които 10 в област „Наука и технологии“, 36 в област „Изкуства“, 13 в област „Спорт“, в това число 49 постоянни действащи групи през учебната година, 5 временни групи през учебната година и 5 временни ваканционни групи. Всяко дете има право да избере форми, в които да се развива и надгражда своите умения, интереси и дарби в областта на изкуството, науката, технологиите и спорта. С цел разнообразяване на дейностите, предлагани в институцията, през учебната 2022/2023 година са сформирани допълнително 9 учебни групи на детски християнски клуб, в които са включени деца от ДГ „Слънце“ – 1 група, ДГ „Снежанка“ – 1 група, ДГ „Радост“ – 2 групи, ДГ „Зора“ – 2 групи, ДГ „Първи юни“ – 3 групи.

През ваканционните месеци ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч организира летни занимания за деца и ученици по: информационни технологии, изобразително изкуство, български народни танци, мажоретно изкуство, камерна музика - духови инструменти, лека атлетика, хандбал, както и кариерно ориентиране.

Финансирането на институцията се извършва със средства от държавния бюджет, чрез бюджета на Община Ловеч и допълнително от местни дейности на общинския бюджет.

Целите и задачите на обучението, структурата и обемът на съдържанието на дейностите, насочени към развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците, както и очакваните резултати се определят с програма за обучение, по която работи всяка група. ЦПЛР – ОДК е домакин на Национален конкурс за детска рисунка, компютърна рисунка и есе на тема: „Детство мое - реално и вълшебно“ и Национални състезания по авио и ракетомоделизъм, включени в Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците.

По Програма за младежките дейности на Община Ловеч за 2022 година, ЦПЛР – ОДК участва с проект „Бъдещето на Ловеч – нашите деца“, а с финансовите средства в размер на 955 лв. е изработен календар и рекламни брошури, които да популяризират дейността на институцията.

През календарната 2022 година от ЦПЛР – ОДК са организирани и проведени:

1. Ученически игри по отделните видове спорт (общински кръг);
2. Общински конкурс – изложба за коледна картичка и мартеници;
3. Национален конкурс за рисунка, компютърна рисунка и есе на тема „Детство мое - реално и

вълшебно“;

4. Национални ученически състезания по авио и ракетомоделизъм;
5. Детски спортен празник „Пламъчета сини“ за ученици от 1-4 клас;
6. Ученическа щафета „Ловеч“ за ученици от 5-12 клас;
7. Ученическо баскетболно шоу „Стрийт – баскет“;
8. Годишен концерт и награждаване на изявени ученици от школите по изобразително изкуство по повод празника на институцията;
9. Участие на танцовите формации и мажоретни състави при ЦПЛР – ОДК в празнични програми на Община Ловеч, благотворителни инициативи и официални церемонии по награждаване, организирани от ЦПЛР – ОДК;
10. Коледен концерт на мажоретни състави и танцови формации, съвместно с Общински духов оркестър;

Участие на децата и учениците от ЦПЛР – ОДК в национални и международни конкурси и завоювани призови места и отличия:

1. Област „Наука и технологии“

Национален конкурс за презентация на тема „Завещано от Апостола“; XVII Национален конкурс за рисунка – дигитална графика и живопис „Моята България“, гр. Добрич; Национален конкурс за компютърна рисунка „Детство мое - реално и вълшебно“, гр. Ловеч; XIII Международен конкурс за компютърна рисунка и колаж „Творчество без граници“, гр. Хасково; Национален конкурс за компютърна рисунка „Морето не е за една ваканция“, гр. Бургас; Национален конкурс за компютърна рисунка „Морето, морето, морето...“, гр. Варна

2. Област „Изкуства“

Изобразително изкуство: V Национален конкурс „Ще обичам аз от сърце таз земя и тоз народ“, гр. Стара Загора; XV Национален конкурс за детска рисунка „Наследниците на Дечко Узунов“ на тема „Шарен свят“, гр. Казанлък – специална награда и едно второ място; XIX Национална изложба – конкурс с международно участие „Свети Трифон Зарезан“, гр. Сунгурларе; Национален конкурс „Моите детски мечти“, гр. София; IX Национален конкурс с международно участие „България в картини и слово“, гр. Търговище; XXV Национален конкурс с международно участие „Малките нашенци“, гр. Казанлък; Национален конкурс за рисунка и приложно изкуство „Водата - извор на живот“, гр. Бургас; XV Национален конкурс за детска рисунка на тема: „Пролет върху листа“; Второ издание на конкурс за литературна творба и рисунка „Моята мечтана история. Аз герой в бъдещето“, гр. Бургас; Национален конкурс за детска рисунка „Рецептите на баба“, гр. София – 1 отличие, 5 бр. грамоти за участие; Международен конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“; Първи национален конкурс с международно участие „Аз, ти, той – ние сме Европа“, гр. Русе; Национален конкурс за литературно творчество и изобразително изкуство „Вълшебният свят на Ангел Каралийчев“, гр. София; Национален конкурс „Аз, моят град и морето“, гр. Бургас – второ място и поощрение; VII Национален конкурс „Децата на България пеят, рисуват, творят“, гр. Шумен; XVII конкурс – изложба за детска рисунка „Ангелите от Лим“, гр. Свищов; XV Национален конкурс за детска рисунка „Вълшебният свят на Родопите“, гр. Кърджали; Национален конкурс „Да уловиш мига“, гр. Русе; Национален конкурс „Композирай пречиствателна станция“, гр. София, организиран от Министерство на околната среда и водите, Оперативна програма „Околна среда“; Международен конкурс за изобразително изкуство „Тъпан бие, хоро се вие“, гр. Монтана; Международен конкурс на тема „Домашни любимци“, гр. Евора, Португалия; XIII Международен конкурс за рисунка на тема „Нека заедно да направим нашата природна среда устойчива“, КАО Япония; XX Международен конкурс за рисунка на тема „Моето пространство – моята свобода“, гр. Сосновец, Полша; Международен конкурс за рисунка на тема „Пейзажът, който обичам, естеството, което трябва да се запази“, Франция, Център за Юнеско;

Танцово изкуство: Национален фолклорен събор „Ритъмът на България 2022“; Пети фолклорен фестивал „Люлякова ръченица“; Международен фолклорен фестивал „Троя фолк – 2022“, Чанаккале,

Турция; Фолклорен събор в с. Лесидрен; Музикален фестивал в с. Дебнево.

3. Област „Спорт“

Участие на ученици от клуб „Хандбал“ в Национален турнир по мини хандбал в гр. Габрово; Турнир „60 години хандбал в Ловеч“ в гр. Ловеч; Международния турнир – Смедерево, Република Сърбия. Награди от зонални и национални турнири по хандбал.

Общият брой на персонала, зает в ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч е 13,5 щатни бр. (9 бр. педагогически и 4,5 бр. непедagogически персонал). Педагогическият персонал е с необходимата професионална квалификация и професионален опит.

Център за подкрепа на личностното развитие - Ученическо общежитие – гр. Ловеч

В самостоятелното ЦПЛР – Ученическо общежитие за учебната 2021/2022 г. са настанени 102 ученици, а през учебната 2022/2023 година са настанени 89 обучаващи се в професионални гимназии и средни училища на града, с които са сформирани 4 групи и през двете учебни години. Използваемият капацитет на общежитието е зает на 60 %. За учениците се грижат 5 възпитатели и директор, подпомагани от 5 броя непедagogически персонал. Общежитието е на делегиран бюджет и се помещава в специално построена сграда в кв. „Здравец“ – публична общинска собственост. Общата подкрепа за личностно развитие в ЦПЛР - ученическо общежитие, включва: 1. настаняване на ученици за живеене и нощуване; 2. осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка на учениците; 3. провеждане на консултации по учебни предмети и индивидуална работа; 4. организиране и провеждане на занимания по интереси; 5. работа с родители.

ЦПЛР – Ученическо общежитие, осъществява следния вид подкрепа: развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и педагогическа и психологическа подкрепа. За настанените в общежитието се организират добри условия за самоподготовка; провеждат се групови и индивидуални консултации по отделни предмети; работи се с родителите, организират се спортни и туристически дейности. Разкрити са 7 клуба за занимания по интереси. Индивидуална работа се провежда с 43 ученици. Сформиран е екип за подкрепа за личностно развитие на младежите, утвърден със заповед на директора. Осъществява се обща подкрепа на учениците изразяваща се в допълнително консултиране по учебни предмети, занимания по интереси, грижа за здравето, осигуряване на безопасни и здравословни условия за живот и възпитание. Приоритет е екипната работа между педагогически специалисти и родители, дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Като нов момент в дейността на ЦПЛР – УО е създадената творческа стая за занимания по интереси по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие”. Стаята е оборудвана с необходимите материали, консумативи, образователни игри за провеждане на различни мероприятия. По същия проект са закупени две маси за футбол, топки и спортни съоръжения.

Членовете на клуба за художествено слово „Прометей“ организират различни състезания и маратон на четенето във връзка с плана за грамотността на общежитието. Всички дейности се финансират основно от собствения бюджет и по проекти.

Като важен момент от възпитанието на учениците е добре подготвен кадрови ресурс, който повишава и усъвършенства личната си квалификация и професионално развитие. През учебната 2021/2022 година ЦПЛР – Ученическо общежитие кандидатства и бе одобрено по НП „ИКТ“ – два модула. От учебната 2021/2022 година се използва електронен дневник, като средствата за този електронен ресурс е възстановен от описаната национална програма.

Направеното през последните години по отношение на модернизирването на МТБ не е малко. Тя бе разширена до капацитет 185 ученици. Със средства от бюджета на общежитието се поддържа и обновява материално-техническата база и се закупуват ресурси и материали, обезпечавачи

заниманията на учениците. Обновена е базата общо с три занимални с капацитет по 12 човека, като продължава тяхното оборудване и поддържане с дидактически материали и ресурси. За репетициите на клуб за народни танци „Нашенчета“ липсва подходяща зала и репетициите се провеждат в помещение под наем, финансирано от ЦПЛР.

Активно е сътрудничеството с родители и неправителствени организации, подпомагани от Ученическият съвет към ЦПЛР – УО, гр. Ловеч.

Във връзка с положителната тенденция за увеличаване броя ученици от други общини и региони, които избират професионалните гимназии в община Ловеч, нараства ролята и значението на ЦПЛР – Ученическо общежитие за развитието на общинската система на предучилищно и училищно образование. През последните учебни години броят на настанените в общежитието ученици намалява, което е отчетено като средно ниво на риск в оценката на риска на институцията, въпреки регистриран интерес от учениците и семействата им за настаняване в общежитието. Основна причина е откриването на общежитие с 2 групи на НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“, гр. Ловеч. Ново, модерно обзаведено и без такса за ползване от учениците, общежитието на професионалната гимназия намали до минимум възможностите на ЦПЛР – Ученическо общежитие за запазване броят на настанените в общежитието ученици, въпреки постигнатите резултати през годините.

Център за подкрепа за личностно развитие – гр. Тетевен

Обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в ЦПЛР - Тетевен се предоставя, като се осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им. Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се осигурява съвместно с държавните и местните органи и структури. ЦПЛР – Тетевен предлага безплатни форми за занимания по интереси и е делегирана от държавата дейност.

Дейностите в ЦПЛР – Тетевен се съобразяват с възможностите за обхват на децата, с желанията на родителите при отчитане интересите на детето и с възможностите на детските градини и училищата да предоставят подходящи помещения за провеждане на заниманията по интереси, отговарящи на параметрите, заложили в Наредба за физическата и архитектурната среда, библиотечното и информационното обслужване. Част от дейностите се провеждат в основното помещение, предоставено за безвъзмездно ползване от Община Тетевен на ЦПЛР – Тетевен. През лятото за занимания с Детска лятна група се предвижда и безвъзмездно ползване на базата на Спортен център „Тетевен 2009“, за което е налице и Решение на Общински съвет Тетевен от 2022 г.

ЦПЛР – Тетевен предлага обща подкрепа за личностно развитие за деца от 6 до 18 годишна възраст, обединени в групи, или ползващи индивидуална подкрепа за личностно развитие.

През лятото се организира и смесена детска лятна група, дейностите в която са организирани съгласно Програма за лятна работа с деца от община Тетевен, ежегодно публикувана в сайта на МОН. Годишните цели, около които се организира дейността на ЦПЛР – Тетевен, се включват всяка година в Годишна програма, която се съгласува от Кмета на Община Тетевен и се утвърждава от началника на РУО – Ловеч. През периода 2023 – 2025 година акцентите в дейността на ЦПЛР – Тетевен са свързани с планиране и осъществяване на следните дейности:

- Инициране на културни, спортни и туристически прояви за деца от групите в ЦПЛР.
- Формиране на социални умения, емоционална интелигентност и естетическо възпитание за деца, проявяващи интерес към занимания с литература, театрално изкуство, фотография.
- Формиране на навици за здравословен начин на живот чрез здравословно хранене, активен спорт, туризъм.
- Осигуряване на обща подкрепа за ученици, проявили интерес към математиката.
- Предлагање на ваканционни програми за работа с деца в предучилищна и училищна възраст, популяризиране и утвърждаване на доброволчески практики в рамките на съответната група за занимания по интереси.

За 2022/2023 учебна година в ЦПЛР Тетевен са сформирани общо 13 групи, от които 10 постоянни през учебната година, 2 временни през учебната година и 1 детска лятна група през лятната ваканция в рамките на 20 дни. Обхванати са 125 деца.

Индивидуална работа се осъществява с едно дете с изяви дарби в област Изкуства - кино и фотоизкуство.

Брой участия на общинско, регионално, национално и международно ниво – 16.

Включване в програми и проекти – ЦПЛР – гр. Тетевен не кандидатства като бенефициент по програми и проекти, тъй като не отговаря на параметрите, заложиени в тях.

Морални и материални награди – 10 деца с награди от национални конкурси, 20 деца, наградени с материални награди за активно участие в инициативи на общинско и национално ниво.

Педагогически и непедagogически персонал – 2 щатни преподаватели, 5 външни лектори по чл. 111 от КТ.

Материална база за осъществяване на дейностите: съгласно Договор за безвъзмездно ползване на помещение общинска собственост ЦПЛР - гр. Тетевен се помещава в салон от 65 кв. м., разделен на зони за занимания по интереси и с обособена зона за административна дейност. Спортните занимания се провеждат на стадион „Георги Бенковски“, а летните – в Спортен център „Тетевен 2009“, както и на басейн „Олимп“. За занимания в детските градини се ползват базите на съответната детска градина. За група Туризм се ползват изградените еко пътеки в община Тетевен, Парк за приключения „Адреналин“, хижи в тетевенския балкан и др.

Център за подкрепа за личностно развитие - гр. Троян

За учебната 2021/2022 година в центъра са обхванати 281 деца и ученици в различни форми, създадени изцяло по тяхно желание, а за 2022/2023 г. участващите в извънкласни форми са 281 деца. ЦПЛР – гр. Троян осигурява обща и допълнителна подкрепа за децата и учениците на територията на община Троян и развива следните дейности:

- развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
- кариерно ориентиране и консултиране;
- превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици;
- ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;
- педагогическа и психологическа подкрепа;
- прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания.

За учебната 2021/22 г. със Списък – образец № 3 са утвърдени следните групи за изяви по интереси: постоянно-действащи групи са 17 броя и временно-действащи групи през ваканциите 1 брой.

Разпределението на групите по интереси и направления към ЦПЛР – гр. Троян е следното:

- Науки и технологии: Школа информационни технологии – 1 група; Школа електроника и роботика - 1 група;
- Изкуства: Школа ученически театър – 1 група; Ателие „Керамика“ – 2 група; Вокална група „Щурчета“ – 1 група; Ателие „Дърворезба“ – 1 група; Ателие „Приложна креативност“ – 1 група; Школа „Изобразително изкуство“ - 9 групи /7 групи изнесени в училища и детски градини/.
- Стълбичка на радостта“ – 7 групи, от деца в подготвителни групи при НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – 13 деца, ДГ „Осми март“ – 17 деца, ДГ „Здравец“ – 18 деца, СУ „Св. Климент Охридски“ – 22 деца, ДГ „Буковец“ - 20 деца, НУ „Христо Ботев“ - 14 деца, ДГ „Мир“ – 16 деца.

Участие в олимпиади и състезания:

За изминалата 2022 г. на национален кръг на ученически олимпиади са допуснати двама ученици до олимпиада по ИТ, на национални състезания са класирани на национален кръг 11 ученици на национално състезание „Ключът на музиката“ и 11 индивидуално или отборно на Национално състезание по наука и технологии, с. Кранево. Сред участниците най-многобройна е групата на учениците от ОУ „Иван Вазов“, с. Дебнево, които за първи път участват в състезание от национален характер. Отлични са класиранията на състезания по професии, като постиженията на национален кръг са: Най-добър млад монтьор – 3 ученици, Най-добър млад механик - 3 ученици, Техническо чертане – 2 ученици, Млади таланти в модата - 1 ученик, Най-добър млад готвач -1 ученик, най-добър млад барман - 1 ученик.

Поощряване с материални и морални награди

За да бъдат по-мотивирани да участват в състезания и конкурси, децата и учениците са поощрявани с морални и материални награди за високи постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. През 2022 г. 32 изявени ученици от училищата в община Троян получават престижната награда „Бризби“, учредена в памет на пращането на Джон Бризби – Константин Хаджикалчев. С наградата се удостояват деца, изявени и постигнали отлични успехи в областта на науката и изкуствата.

СУ „В. Левски“ – Троян и СУ „Св. Климент Охридски“ - Троян осигуряват награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за принос към развитието на училищната общност и издигане престижа на училището. Наградите се осигуряват от училищното настоятелство, проф. д-р Иван Гаврилов, Иван Радев и анонимни дарители.

В училищата на територията на община Троян и ЦПЛР, ученици получили отличен успех, високи постижения или ученици, които имат участия в различни състезания с принос към развитието на съответната институция са удостоени с грамоти или награди, осигурени от училищата.

Община Троян ежегодно отделя средства от общинския бюджет за подпомагане на деца и ученици с изявени дарби и изготвя програма по Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби.

2.2. Състояние на мрежата от социални услуги в област Ловеч

Община Априлци

- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ)** – Априлци, кв. Център, ул. „Йонко Карагьозов“ № 21. Доставчик на социалната услуга е община Априлци, държавно делегирана дейност. Капацитетът на социалната услуга е 20 места.
- **Дом за стари хора (ДСХ) „Ганка и Георги Събчеви“** – Априлци, кв. Център, ул. „Йонко Карагьозов“ № 21. Доставчик на социалната услуга е община Априлци, държавно делегирана дейност. Капацитетът на специализираната институция е 30 места.
- **Асистентска подкрепа** – гр. Априлци, ул. „Йонко Карагьозов“ № 21. Капацитетът на услугата е 13 потребители.

Община Летница

- **Център за социална рехабилитация и интеграция** – с. Крушуна, община Летница, ул. „Костадин Стойков“ № 11. Доставчик на социалната услуга е община Летница, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 20 места.

- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания** – Летница, бул. „България“ № 15. Доставчик на социалната услуга е община Летница, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 20 потребители.
- **Център за настаняване от семеен тип** – с. Крушуна, община Летница, ул. „Костадин Стойков“ № 11. Доставчик на социалната услуга е община Летница, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТСХ – с. Крушуна е 15 места.
- **Асистентска подкрепа** – гр. Летница, бул. България № 19, ет. 2. Капацитетът на услугата е 15 потребители.

Община Ловеч

- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Здравец“ (ЦНСТДБУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 41. Доставчик на социалната услуга е Община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДБУ е 10 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания „Лале“ (ЦНСТДБУ)** – Ловеч, бул. „България“ № 67. Доставчик на социалната услуга е Община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДБУ „Лале“ е 12 места.
- **Център за обществена подкрепа (ЦОП)** – Ловеч, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 28 и гр. Ловеч, кв. „Дикисана“, ул. „Иларион Ловчански“ № 1. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на социалната услуга е 100 места.
- **Наблюдавано жилище (НЖ)** – Ловеч, кв. „Здравец“, бл. 203, вх. В, ап. 18. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“. Капацитетът на социалната услуга е 4 места.
- **Наблюдавано жилище за младежи (НЖМ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“, бл. 203, вх. А, ет. 2, ап. 3. Капацитет: 6 места.
- **Социални жилища за настаняване на уязвими групи** - Ловеч, кв. „Гозница“. Общинско социално жилище е с 49 апартамента за 123 лица.
- **Център за социална рехабилитация и интеграция за лица и деца, жертва на насилие** – Ловеч, кв. „Вароша“, ул. „Величка Хашнова“ № 22. Фондация „Център отворена врата“ – София управлява и финансира социалната услуга. Капацитетът е 30 места за консултации с 4 места за кризисно настаняване. В град Ловеч, социалните услуги „Център за социална рехабилитация и интеграция“ с капацитет 20 места и Кризисен център с капацитет 4 места за подкрепа на лица в т. ч. деца жертви на насилие се предоставят от Фондация „Център отворена врата“. Услугите са разкрити през 2019 година, и се финансират на проектен принцип. С Решение № 975 от 28.03.2019 г. на ОС – Ловеч, за реализиране на дейността на фондацията е предоставен за безвъзмездно ползване имот, с адрес: гр. Ловеч, ул. „Величка Хашнова“ № 22.
- **Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства (ДЦПДУТС)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 41, ет. 1. Капацитет: 30 места дневна грижа.
- **Преходно жилище за деца (ПЖД)** - Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 42, ет. 2. Капацитет: 8 места.
- **Защитено жилище за лица с физически увреждания „Свети Константин и Елена“ (ЗЖЛФУ)** – Ловеч, ул. „Ал. Стамболийски“ № 3А. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛФУ е 8 места.
- **Защитено жилище за лица с физически увреждания „Свети Николай“ (ЗЖЛФУ)** – Ловеч, ул. „П. Р. Славейков“ № 7. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛФУ е 8 места.

- **Защитено жилище за лица с умствена изостаналост „Лилавата къща“ (ЗЖЛУИ)** – Ловеч, ул. „Д. Пъшков“ № 4. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛУИ е 6 места.
- **Защитено жилище за лица с психични разстройства (ЗЖЛПР)** – Ловеч, ул. „Княз Ал. I Батенберг“ № 16. Управление на социалната услуга е възложено на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ – София. Капацитетът на ЗЖЛПР – Ловеч е 8 места.
- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ)** – Ловеч, ул. „Княз Ал. I Батенберг“ № 16. Управлението на социалната услуга е възложено на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ – София. Капацитет: 40 места.
- **Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДЦДМУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Закрила“ – Ловеч. Капацитетът на ДЦДМУ – Ловеч е 46 места.
- **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** – Ловеч, ул. „Стефан Караджа“ № 16. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на социалната услуга е 25 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Надежда“ (ЦНСТДМУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 49. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Любов“ (ЦНСТДМУ)** – Ловеч, ж.к. „Здравец“ № 50. Управлението на социалната услуга е възложено на Сдружение „Граждански инициативи“ – Ловеч. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост „Вяра“ (ЦНСТПЛУИ)** – Ловеч, ж.к. „Младост“ № 44. Доставчик на социалната услуга е община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТПЛУИ е 14 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция „Свети Иван Рилски“ (ЦНСТПЛД)** – Ловеч, ул. „Стефан Караджа“ № 24. Управлението на социалната услуга е възложено на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ – София. Капацитетът на услугата е 8 места.
- **Дом за пълнолетни лица с физически увреждания (ДПЛФУ)** – с. Сливек, общ. Ловеч, ул. „Трети март“ № 2А. Доставчик на социалната услуга е Община Ловеч, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДПЛФУ е 40 места,
- **Асистентска подкрепа** – Ловеч, кв. Вароша, ул. Тодор Кирков № 5, капацитет на услугата 163 лица.

През 2022 г. след предприети процедури от Община Ловеч по Закона за социалните услуги капацитетът на Дневен център за пълнолетни лица с увреждания е увеличен от 30 на 40 места и капацитетът на Център за обществена подкрепа от 45 на 100 места с 4 места за кризисно настаняване за деца и семейства.

Община Ловеч организира, координира и контролира дейността на 28 социални услуги, финансирани от държавния и общинския бюджет. Общо в сферата на социалните услуги в община Ловеч са ангажирани над 720 служители, които оказват подкрепа в домашна среда, в резидентни услуги, специализирани институции и в общността на над 1600 лица от уязвими групи.

Във връзка с ограничаване разпространението на COVID-19 през 2021/2022 г. са въведени всички противоепидемични мерки за запазване живота и здравето на настанените деца и младежи в социалните услуги. Отделен е голям финансов ресурс за закупуване и осигуряване на лични предпазни средства и дезинфектанти за потребителите и персонала. Създадена е организация и

стриктно се осъществява контрол по спазването на въведените мерки. Извършва се периодично тестване на служителите и потребителите.

Популяризиране и развитие на социалната услуга „Приемна грижа“: Социалната услуга „приемна грижа“ се предоставя в рамките на Проект „Приеми ме 2015“, финансиран по ОП РЧР 2014 – 2020 г. През 2022 г. общият брой на приемните родители е 11, като към 31.12.2022 г. 10 от тях са със сключени граждански договори с Община Ловеч за настаняване на дете в приемно семейство и граждански договори за отглеждане на дете от приемно семейство. Процесът на предоставяне на закрила е динамичен и мярката е алтернативна форма на семейна грижа, с която се цели биологичните семейства да бъдат подкрепени в грижата им за собствените им деца. За периода 01.01.2022 г. - 31.12.2022 г. общият брой на децата, на които е предоставена „приемна грижа“ е 10 (десет). Към настоящия момент настанените деца в приемни семейства са в следните възрастови групи: от 0 до 3 години – 2 деца, от 3 до 6 години – 1 дете, от 6 до 14 години – 6 деца и от 14 до 18 години – 1 дете. На едно дете е прекратено настаняването, поради успешното му интегриране в биологичното му семейство.

Сдружение „Граждански инициативи – гр. Ловеч“, в качеството на доставчик на социални услуги, осъществява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, чрез предоставяне на общодостъпни социални услуги. ЦСРИ и ЦОП предоставят възможност за интегрирани социални, психологически, логопедични, рехабилитационни услуги и подкрепа в следните направления:

Обща подкрепа за личностно развитие чрез:

- Реализация на дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения, логопедична работа;
- Занимания по интереси, кариерно ориентиране на учениците.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие, която включва:

- Работа с дете и ученик по конкретен случай;
- Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на говора, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- Осигуряване на обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

Община Луковит

- **Център за обществена подкрепа (ЦОП) – Луковит**, ул. Възраждане № 53-55, ет. 4 и ул. Момина сълза № 20. Капацитетът на социалната услуга е 30 потребители.
- **Цетър за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания (ЦНСТДМУ) „Здравец“ – гр. Луковит**, ул. „Неофит Рилски“, № 4. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.
- **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания (ЦНСТДМУ) „Зорница“ – гр. Луковит**, ул. „Гето Йошев“, № 20. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦНСТДМУ е 14 места.
- **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) – гр. Луковит**, ул. „Христо Ботев“, № 26. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦСРИ е 30 места.
- **Дневен център за деца/младежи с увреждания (ДЦДМУ) – гр. Луковит**, ул. „Христо Ботев“, № 26. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДЦДМУ е 20 места.

- **Защитено жилище за лица с физически увреждания (ЗЖЛФУ)** – гр. Луковит, ул. „Воденичарска“, № 2А. Доставчик на социалната услуга е община Луковит, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 6 места.
- **Асистентска подкрепа** – Луковит, ул. Възраждане № 73, капацитет на услугата 50 потребители.

Център за обществена подкрепа/ Общностен център за деца и семейства ” – Община Луковит има два изнесени Центъра за ранно детско развитие /ЦРДР/в селата Петреване и Беленци за 01.06.2022 г. - 31.10.2022 г. Дейностите в Центровете целят увеличаване на готовността на децата от целевите група и мотивацията им за равен старт с техните връстници преди постъпването им в детска градина. С децата ежедневно осем часа работят детегледачи. Заниманията съчетават познавателни игри, упражнения за развиване уменията за писане и рисуване, смятане, формиране и разширяване на знанията за заобикалящия ни свят, развитие на комуникативни умения и социализация на децата, чийто майчин език не е български, спазване на дневен режим и дисциплина. За децата има осигурена закуска.

Дневен център за деца с физически увреждания ДЦДФУ е социална услуга, разположена на първия и втория етаж на сградата на Комплекс за социални услуги. Изградена е добра материална база с подходящо за децата обзавеждане на стаите и дневните за работа. Има разливна за храната, която се приготвя от готвач в ДСП и се доставя с техен транспорт. Изградена е естакада на централната част на сградата и асансьор за ползване от деца с инвалидни колички. Дворното пространство се поддържа в добър вид с косене на тревата, има детска площадка с играшки. За децата е осигурен ежедневен превоз със служебен транспорт.

Терапевтичните дейности са застъпени в годишните и месечни планове на специалистите на ДЦДФУ – социален работник, социален педагог и трудотерапевт.

Част от децата ползват почасова услуга в ЦСРИ- работа с логопед и психолог.

Двигателната рехабилитация включва: ЛФК Лечебен масаж; Работа на ДЕЖ табло; Упражнения на шведска стена, футболна топка, вертикализатор, проходилка. Организиране на спортни занимания;

Информирание и консултиране /като специализирана услуга/на родители/настойници на потребителите.

В социална услуга ДГ се прилагат формални и неформални подходи за включване на родителите /законните представители в предоставянето на услугата при ясни правила за взаимодействие и споделяне на мнение по отношение на подкрепа.

Консултативната работа с родителите се свежда до даване насоки за дейности, които са необходими за развитието на детето и за постигане резултати от работата с него. Информирането е свързано с насочване към определени специалисти и институции за осигуряване на по широк кръг от хора, които да подпомогнат решаването на поставените цели с детето.

Община Тетевен

- **Център за обществена подкрепа (ЦОП)** – гр. Тетевен, ул. „Здравец“ № 19. Доставчик на социалната услуга е община Тетевен, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 60 потребители.
- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост (ЦНСТПЛУИ)** – с. Гложене, община Тетевен, ул. „Н. Й. Краев“ № 18. Услугата е държавно делегирана дейност с доставчик Община Тетевен. Капацитетът на ЦНСТПЛУИ е 12 места.
- **Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДЦДМУ)** – гр. Тетевен, ул. „Боева могила“, № 5. Доставчик на услугата, държавно делегирана дейност, е Община Тетевен. Капацитет на ДЦДМУ е 36 потребители.

- **Дневен център за деца и младежи с увреждания – седмична грижа (ДЦДМУ–СГ) – гр. Тетевен**, ул. „Боева могила“, № 5. Услугата е държавно делегирана дейност с доставчик Община Тетевен, с капацитет 8 потребители.
- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ) - гр. Тетевен**, ул. „Димитър Благоев“, № 62. Услугата е държавно делегирана дейност и е с капацитет 12 потребители.
- **Асистентска подкрепа – Тетевен**, ул. Полковник Орлов № 3, капацитет на услугата 59 потребители.

Дневен център за лица с увреждания – гр. Тетевен е структура, която предоставя социални услуги на деца, младежи и пълнолетни лица с увреждания. Услугите са насочени към създаването на условия за цялостно обслужване и подкрепа в ежедневието на потребителите, през деня или седмично. Доставчик на услугите е Община Тетевен.

Проект "Услуги за ранно детско развитие на Общностен център за деца и семейства - Тетевен" , изпълнява дейности за предоставяне на услуги за ранно детско развитие от създадения по Проект за социално включване - "Общностен център за деца и семейства - Тетевен".

Община Троян

- **Център за обществена подкрепа (ЦОП) – гр. Троян**, ул. „Г. С. Раковски“ № 17. Социалната услуга се предоставя от община Троян и е държавно делегирана дейност. Капацитетът е 30 места.
- **Център за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР) – Троян**. Услугата се предоставя от община Троян, чрез държавния и общински бюджет.
- **Защитено жилище за лица с физически увреждания (ЗЖЛФУ) – с. Дълбок дол, община Троян**, ул. „Иван Дончев“ № 46. Доставчик на социалната услуга е община Троян, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЗЖЛФУ е 6 места.
- **Дневен център за пълнолетни лица с увреждания (ДЦПЛУ) – с. Дълбок дол, община Троян**, ул. „Иван Дончев“ № 46. Доставчик на социалната услуга е община Троян, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДЦПЛУ е 6 места.
- **Дневен център за подкрепа на деца и младежи с увреждания и техните семейства – гр. Троян**, ул. „34-ти Троянски полк“ № 42. Услугата е с капацитет 30 места дневна и 60 консултативна грижа.
- **Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция - с. Добродан, общ. Троян**, ул. „Св. Кирил и Методий“ № 1. Управлението на социалната услуга е възложено на „Хуманност и Дълголетие“ ООД – София, държавно делегирана дейност. Капацитетът на услугата е 12 места.
- **Асистентска подкрепа – гр. Троян**, ул. „Любен Каравелов“ № 42, капацитет на услугата 107 потребители.

Център за обществена подкрепа е създаден за деца от 0 до 18 години в риск и техните семейства. За 2022 г. ЦОП е предоставил консултативна помощ, съдействие и информираност на 8 самозаявили се потребители, според конкретните потребности и заявките, с които са насочени към услугата.

Дневният център за деца и младежи с увреждания и техните семейства за 2022 г. има 31 потребители деца и младежи с увреждания, които получават следните услуги: психологична, логопедична и социална подкрепа, рехабилитация, трудова терапия, подпомагане на когнитивното развитие, медицинско обслужване и транспорт. В сградата на центъра са обособени

2 зали за групов работа и дневен престой с възможност за почивка на деца и младежи, зала за рехабилитация, психосензорна зала, зала за индивидуална работа, логопедичен кабинет, а в двора има детска площадка, достатъчно пространство за отдиx и занимания на открито.

Кариерното консултиране насърчава обучение в различни професионални умения, като готварство, земеделие, приложни изкуства, работа в офис, подреждане и сортиране на стоки.

За превенция изоставянето на деца, Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ и ОЗД извършва семейно консултиране и подкрепа. Нуждаещите се са насочени за ползване на наличните социални услуги при необходимост към Център за обществена подкрепа, Троян /ЦОП/. Разширяват се възможностите за осигуряване на професионална и квалифицирана помощ на деца в риск и техните семейства. В община Троян реинтеграция в семейната им среда е предприета за 3 деца.

ДСП - Троян осъществява прилагането на мерки за закрила на деца и семейства в риск, като през 2022 г. не са отпускани месечни социални помощи по чл. 49 от ЗЗД, а няма настаняване на деца в професионални приемни семейства. Всички деца в риск, настанени в приемни семейства, при близки и роднини, получават помощи съгласно различни нормативни основания. Отпуснати са технически помощни средства и медицински изделия под формата на винетни стикери за семействата на 30 деца, ортопедични обувки са предоставени на 3 деца. За 2022 г. от ДСП-Троян са подпомагани 65 деца с увреждания в биологични семейства.

Община Угърчин

- **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) – гр. Угърчин**, пл. „Свобода“ № 3. Доставчик на услугата е община Угърчин, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ЦСРИ е 15 места.
- **Дом за стари хора (ДСХ) – гр. Угърчин**, пл. „Свобода“ № 3. Доставчик на социалната услуга е община Угърчин, държавно делегирана дейност. Капацитетът на ДСХ е 40 места.
- **Асистентска подкрепа – гр. Угърчин**, пл. Свобода № 1. Капацитетът на услугата е 23 потребители.

Община Ябланица

- **Асистентска подкрепа – гр. Ябланица**, ул. Възраждане № 3. Капацитетът на услугата е 19 потребители.

2.3 Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП)

На територията на област Ловеч се наблюдава положителна тенденция по отношение на обхващане на учениците със специални образователни потребности в образователния процес.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование в област Ловеч, който се явява специализирано обслужващо звено по чл. 27 и чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗПУО работи активно с деца и ученици със специални образователни потребности. ЦПЛР – Троян и НПО сектора, също обслужват голям процент деца и ученици с тежки диагнози, разпределени в осемте града на областта.

ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование регламентират екипна работа за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие чрез създаване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците. Общата и допълнителната подкрепа се осигуряват в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие.

Таблица 3. Брой деца/ученици на ресурсно подпомагане по общини за учебната 2021/2022 г.в област Ловеч

	Община								
	Априлци	Летница	Ловеч	Луковит	Тетевен	Троян	Угърчин	Ябланица	Общо за област Ловеч
Деца на ресурсно подпомагане	-	-	28	4	8	13	1	1	55
Ученици на ресурсно подпомагане	7	16	85	27	39	49	16	13	252
Общо деца и ученици на ресурсно подпомагане	7	16	113	31	47	62	17	14	307

Община Априлци

В училището в община Априлци учениците със специални образователни потребности се подпомагат от ресурсен учител, съобразно потребностите им. В община Априлци ресурсното подпомагане се осигурява от един ресурсен учител от РЦПППО — Ловеч. За всяко дете се изготвя индивидуален учебен план и програма.

Община Летница

На територията на Община Летница няма центрове за подкрепа за личностно развитие. Осигурено е ресурсно подпомагане в СУ „Бачо Киро“, като учениците, имащи нужда от такъв вид подкрепа са посещавани от учители от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – област Ловеч.

В СУ „Бачо Киро“ е осигурена достъпна архитектурна среда, монтирани са технически средства - помощна рампа за инвалиди.

Осигурена е допълнителна подкрепа за личностно развитие, по чл.187 от ЗПУО, която включва:

- Работа с дете и ученик по конкретен случай;
- Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства;
- Ресурсно подпомагане;

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:

- Със специални образователни потребности;
- В риск;
- С изявени дарби;
- С хронични заболявания;

Община Ловеч

Към 26.09.2022 година в община Ловеч статут на деца и ученици със специални образователни потребности имат 153 деца. Няма отпаднали от ресурсно подпомагане по социални причини или поради преместване в друг град и/или в чужбина.

В ЦСОП „Васил Левски“ се обучават 28 ученици. Със собствени екипи от специалисти, на ресурсно подпомагане са 15 ученици в две общински училища (ОУ „Проф. Димитър Димов“ и

ОУ „Св. св. Кирил и Методий“). **110** деца и ученици от различни ДГ и училища се подпомагат от специалисти от РЦПППО гр. Ловеч.

Разпределение по детски градини и училища, към 26.09.2022 г.:

Община	Населено	ДГ/училище	Брой деца/ученици със
Ловеч	Ловеч	ДГ „Снежанка”	10
Ловеч	Ловеч	ДГ „Радост”	6
Ловеч	Ловеч	ДГ „Зора”	2
Ловеч	Ловеч	ДГ “Мария Сиркова“	3
Ловеч	Ловеч	ДГ “Слънце“	4
Ловеч	Александрово	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”	4
Ловеч	Ловеч	ОУ "Васил Левски"	5
Ловеч	Ловеч	ОУ „Проф. Димитър Димов”	4
Ловеч	Ловеч	ОУ „Христо Никифоров”	7
Ловеч	Ловеч	СУ "Св. Климент Охридски”	7
Ловеч	Ловеч	СУ "Тодор Кирков"	15
Ловеч	Ловеч	ПГИТУ	14
Ловеч	Ловеч	ЧНУ “Св. Седмочисленици“	4
Ловеч	Ловеч	ОУ “Панайот Пипков“	9
Ловеч	Малиново	ОУ “Васил Левски“	2
Общо:			96

Брой ученици със СОП в начален и прогимназиален етап:

Училище	ПГ	I кл.	II кл.	III кл.	IV кл.	V кл.	VI кл.	VII
ОУ „Св. св. Кирил и Методий”, с. Александрово	-	1	-	-	-	-	-	3
ОУ „Васил Левски“	-	1	1	2	-	-	1	-
ОУ „Проф. Димитър Димов”	-	1	-	-	1	1	-	1
ОУ „Христо Никифоров”	-	-	1	-	1	5	-	-
СУ „Св. Климент Охридски”	-	-	-	1	-	-	2	-
СУ „Тодор Кирков“	-	2	-	-	1	1	2	1
ЧНУ “Св. Седмочисленици“	-	1	-	3	-	-	-	-
ОУ “Панайот Пипков“	-	-	1	2	1	3	-	2
ОУ “Васил Левски“, с. Малиново	-	-	1	1	-	-	-	-
Общо: 45	0	6	4	9	4	10	5	7

Брой ученици със СОП в гимназиален етап:

Училище	VIII клас	IX клас	X клас	XI клас	XII клас
СУ "Св. Климент Охридски”	-	-	3	1	-
СУ "Тодор Кирков"	3	4	1	-	-
Общо: 12	3	4	4	1	-

Брой деца със СОП по възрастови групи в детските градини:

Детска градина	I група	II група	III група	IV група
ДГ „Мария Сиркова“	-	-	2	1

ДГ „Зора”	-	-	-	2
ДГ „Снежанка”	-	3	3	4
ДГ „Радост“	-	2	2	2
ДГ “Слънце“	-	1	2	1
Общо: 25	-	6	9	10

Брой ученици със СОП включени в професионално образование:

ПГИТУ	VIII клас	IX клас	X клас	XI клас	XII клас
Общо: 14	3	3	4	3	1

Допълнителната подкрепа за горепосочените деца и ученици се осъществява от ресурсни учители, психолози и логопеди към РЦПППО – гр. Ловеч.

Община Троян

За учебната 2021/22 година 57 са децата и учениците в детски градини и училища със специални образователни потребности, като 39 от тях са на ресурсно подпомагане към ЦПРЛ от 4-ма ресурсни учители, 1 психолог и 2 логопеди на половин щат, които осигуряват допълнителна подкрепа за успешното приобщаване на деца и ученици със СОП в институциите, в които няма назначени специалисти. Осемнадесет са децата и учениците в ОУ „Иван Хаджийски”, които получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие от специалисти, назначени към самото училище.

От специалистите в ЦПРЛ са разработени индивидуални учебни планове за 19 деца и план за подкрепа за 18 деца и ученици, съобразно индивидуалните им затруднения. В ОУ „Иван Хаджийски” 15 деца и ученици се обучават по план за подкрепа, а 4 по индивидуален учебен план. Проведени са 111 срещи на Екипите за подкрепа за личностно развитие от ЦПРЛ в детски градини и училища, както и между специалистите и родителите на децата и 57 от ОУ „Иван Хаджийски”. Осъществени са съвместни срещи за информиране на родителите за индивидуалния напредък на деца и ученици със СОП.

За осигуряване на качествена подкрепа за всяка детска индивидуалност, ОУ „Иван Хаджийски” работи съвместно с РЦПППО - Ловеч, Дневен център за деца и младежи с увреждания и техните семейства - Троян и други институции. Трима от учениците със СОП посещават Дневния център.

Община Угърчин

Децата със специални образователни потребности в началото на учебната 2022 – 2023 година в общинските училища са 12, а в детските градини – 1. За тях е осигурено ресурсно подпомагане от РЦПППО-Ловеч.

Училище/детска градина	Брой деца със СОП
СУ “Св. Св. Кирил и Методий“ - гр. Угърчин	8
ОУ “Христо Ботев“ - с. Кирчево	0
ОУ “Св. Паисий Хилендарски“ - с. Лесидрен	4

ДГ “Светулка“ - гр. Угърчин	1
ДГ “Щастливо детство“ - с. Кирчево	0
ОБЩО:	13

2.4. Обезпеченост на образователната система със специалисти и осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие

На територията на област Ловеч в двадесет и три /23/ училища има назначени педагогически съветници, а в девет /9/ училища психолози. Назначени психолози има и към ЦПЛР – гр. Троян, РЦПППО – Ловеч, ЦСОП – „Васил Левски“ – гр. Ловеч. Назначени логопеди има към осем /8/ училища. В останалите детски градини и училища, при възникнала нужда за община Троян се осигуряват специалисти от ЦПЛР – Троян, за общините Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Угърчин и Ябланица се осигуряват от специалисти от РЦПППО – гр. Ловеч.

В петнадесет /15/ детски градини на територията на област Ловеч се осигурява допълнителна подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 187, ал. 1, т. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование.

В РЦПППО – гр. Ловеч работят 18 ресурсни учители, 3 логопеди и 4 психолози. Те осигуряват допълнителна подкрепа на всички деца и ученици със специални образователни потребности в област Ловеч. С децата със СОП в детските градини работят ресурсен учител, логопед и психолог от РЦПППО, след обследване и по препоръка от Екипа за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР), с изричното съгласие на родителите. Философията на приобщаващото образование е децата и учениците със специални образователни потребности да се подпомагат в групата/класа, в зависимост от препоръките на ЕПЛР, разписани в план за подкрепа.

В училищата в община Ловеч има осигурени ресурсни кабинети с оборудване за индивидуална и групово работа на ресурсните учители. В детските градини възможностите за организиране на такива кабинети са ограничени. 11(единадесет) ресурсни учители от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - гр. Ловеч обезпечават допълнителната подкрепа на 96 (деветдесет и шест) деца и ученици със СОП от 5 детски градини, 8 общински училища, ПГИТУ и ЧНУ „Св. Седмочисленици“, по данни към 26.09.2022 година.

Община Луковит Обезпеченост на детските градини и училищата с: психолог, логопед, ресурсни учители, социален работник, помощник на учителя: В ДГ „Слънце“, в ПГСС „Сергей Румянцев“-гр. Луковит и СУ „Алеко Константинов“ има назначени психолози.

2.5. Материални условия в институциите по отношение на обучението на ученици със специални образователни потребности

За учебната 2021/2022 г. материално-техническата база на РЦПППО, е както следва: кабинет за сензорна терапия, кабинет за социални умения и рехабилитация, логопедичен кабинет, ресурсен кабинет с Монтесори материали и езиково-говорна рехабилитация, кабинет на психолог. Всички специалисти са обезпечени с преносими компютри. Тази база е резултат от инвестиции в годините от създаването на институцията.

За всяко училище и детска градина, в която се осъществява ресурсно подпомагане, са осигурени дидактични средства от РЦПППО – гр. Ловеч. В детските градини и в някои училища материалните условия за провеждане на качествено ресурсно подпомагане не са добри. Необходимо е изграждане на достъпна среда и в останалите детски градини на територията на областта, поради увеличаване на броя на децата със СОП за всяка следваща учебна година.

Община Ловеч

Архитектурно адаптирана среда, в т.ч. и мобилни устройства, за достъп на хора с увреждания до сградите имат 6 детски градини: ДГ „Снежанка“, ДГ „Зора“, ДГ „Слънце“, ДГ „1-ви юни“, ДГ „Радост“ и ДГ „Люляче“. Необходимо е осигуряване на достъпна среда и в останалите 2 детски градини, поради увеличаване броя на децата със СОП.

Детските градини разполагат с компютърни конфигурации, мултимедии, екрани и копирна техника. Осигурен е постоянен достъп до интернет. В резултат от икономии, реализирани при прилагане на делегираните бюджети, ежегодно се обновява и подобрява материално-техническата и дидактична база.

Всяка детска градина в общината разполага със самостоятелен кухненски блок, където се приготвя храната по единно меню, изготвено от експерт в Община Ловеч. Доставка на хранителни продукти се организира чрез процедури, проведени от всяка детска градина и сключени от тях договори. Материално-техническата база в кухненските блокове е обновявана периодично и частично в изпълнение предписанията на РЗИ.

2.6. Кариерно ориентиране на учениците

Кариерното ориентиране като част от общата подкрепа за личностно развитие е насочено към откриване на интересите и способностите на учениците и формиране на адекватна самооценка за избор на професия и подготовка за успешна професионална реализация. Кариерно ориентиране и консултиране се провежда в Центровете за подкрепа на личностното развитие в общините.

Община Ловеч

От ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч на всички училища в община Ловеч е предоставена Годишна програма с предложени теми, обединяващи създадените ресурси и добри практики, като една от целите е работа с ученици, застрашени от отпадане и ученици със специални образователни потребности. Програмата е разработена с теми за работа с ученици в различни степени на образование.

В изпълнение на Годишния план за дейността на Център за кариерно ориентиране към ЦПЛР – ОДК, гр. Ловеч през 2022 година са консултирани 1634 деца и ученици от единадесет образователни институции в област Ловеч, като са обхванати всички степени на училищно образование. Проведени са 59 индивидуални консултации с ученици, родители и граждани по въпроси, свързани с продължаващото образование и професионалната реализация. Проведени са работни срещи с директори на училища, учители, МОН и неправителствени организации, относно организиране на дейности по кариерно ориентиране.

През учебната 2021/2022г. кариерните консултанти от ЦПЛР – ОДК продължиха изпълнението на Дейност 6 по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ за работа по кариерно ориентиране с учениците от V-VII клас на училищата на област Ловеч. В проекта се включиха 133 ученици. Изпълнени са 142 индикатора: 9 групови и 133 индивидуална работа с ученици от V-VII клас от училищата: ОУ „Проф. Д. Димов“, СУ „Т. Кирков“, ОУ „Св. Кл. Охридски“, ОУ „П. Пипков“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. Ловеч, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Александрово, ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Лесидрен.

През учебната 2021/2022 година кариерните консултанти от ЦПЛР – ОДК работиха и по проект

„С поглед в бъдещето – да осъществим една мечта“, по Национална програма на МОН „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в Центровете за подкрепа за личностно развитие“, Модул: „Кариерно ориентиране и консултиране на учениците чрез съвместни дейности на ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПУО и училищата“. В проекта са участвали 272 ученици и 80 учители от училищата в област Ловеч - ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ОУ „Васил Левски“, ОУ „Христо Никифоров“, ПГИТУ, НПГВМ „Проф. д-р Димитър Димов“, ПЕГ „Екзарх Йосиф I“ в гр. Ловеч, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Александрово, ПГМЕТ – гр. Троян, СУ „Георги Бенковски“ – гр. Тетевен, СУ „Васил Левски“ – гр. Троян и СУ „Васил Левски“ – гр. Ябланица.

Кариерните консултанти предоставят специализирани услуги по кариерно ориентиране на учениците от всички видове училища, подпомагат методически педагогическите съветници, класните ръководители и учителите в областта на кариерното ориентиране на учениците и информират и консултират родители и граждани.

Програмата за кариерно ориентиране на ниво училище конкретизира съдържанието на кариерното ориентиране през различните етапи и степени на средното образование, както и функциите и отговорностите на педагогическите специалисти в училище за неговото реализиране.

Община Луковит

Кариерно ориентиране и консултиране - планирани и реализирани от учителите в училищата беседи в часа на класа и в отделни теми по учебните предмети; участват учениците от 4 и 7 клас, съгл., Приложение № 5 към чл. 11, ал. 3 от Наредба № 13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. В края на учебната година се провежда родителска среща с цел кариерно ориентиране.

2.7. Работа с деца с изяви дарби

Община Априлци

С Правилник за отпускане на еднократна финансова помощ за жители на община Априлци от Общински съвет Априлци са приети критерии за отпускане на еднократна финансова помощ за даровити деца.

Община Ловеч

Община Ловеч прилага мерки за специална закрила на деца с изяви дарби, с цел насърчаване на творческите заложби и потребности на децата. Мерките се осъществяват чрез прилагането на Правила за подпомагане на деца и ученици с изяви дарби, утвърдени със Заповед на Кмета на Община Ловеч от 15.01.2020 година. Право на специална закрила има всяко дете с изяви дарби в областта на науката, изкуството и спорта, посещаващо детска градина, училище и център за подкрепа на територията на Община Ловеч.

Мярката включва едногодишна стипендия в размер на 60 лв. месечно на деца в предучилищна възраст и ученици от I до XII клас от общинските детски градини, училища и извънучилищни образователни институции на територията на Общината, които през съответната календарна година са класирани индивидуално на първо, второ или трето място в национални или международни конкурси, олимпиади или състезания, включени в Общинската програма за подпомагане на деца и ученици с изяви дарби. Финансовото подпомагане се осъществява и в случаите, когато възрастовата група не се подпомага със стипендия, съгласно Наредбата, приета с ПМС № 298/17.12.2003 година.

През 2021 година са предоставени стипендии по 60 лв. месечно за една календарна година на 7

деца и ученици с изявени дарби.

През 2022 година са предоставени стипендии по 60 лв. месечно за една календарна година на 4 деца и ученици с изявени дарби.

В Община Ловеч се прилагат и разпоредбите на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, приета с ПМС № 298/17.12.2003 г. Стипендия за стимулиране на деца с изявени дарби се отпуска от министъра на културата, министъра на образованието и науката и министъра на младежта и спорта на ученик от държавно и частно училище или от кмета на съответната община на ученик от общинско училище, който е класиран за съответната календарна година по мярка от съответния раздел на Програмата по чл. 11, ал. 1 от НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби. Средствата за изпълнение на Програмата са от Централния бюджет.

През 2021 година са предоставени стипендии по 135 лева месечно за срок от една календарна година на 3 ученици от община Ловеч в областите изкуство и спорт.

През 2022 година са предоставени стипендии по 135 лева месечно за срок от една календарна година на 6 ученици от община Ловеч в областите изкуство и спорт.

През 2019 година Общински съвет – Ловеч с Решение № 976 учреди Специалната стипендията на името на акад. Димитър Мишев, в размер на 1000 лв. годишно. През 2021 година Стипендия не е предоставена, поради липса на кандидати. А през 2022 година за получател на Специалната стипендията на името на акад. Димитър Мишев е определена Цветелина Цветославова Богоева, студентка в I-ви курс на Технически университет – Габрово, Технически колеж – Ловеч.

Община Луковит

Брой деца и ученици с изявени дарби: 2 деца от ДГ „Звънче“.

Община Тетевен

- От всички училища на общината - 11 ученици – получили еднократна парична награда за деца с изявени дарби в областта на спорта;
- СУ „Георги Бенковски“ – Тетевен - 1 ученичка с международни постижения в областта на спорта;
- ОУ „Г. Бенковски“ - с. Черни Вит – 51 ученици в областта на музиката;
- ОУ „Г. Бенковски“ - с. Черни Вит – 1 ученичка в областта на изобразителното изкуство;
- НПГГСД „Сава Младенов“ - Тетевен – 1 ученичка в областта на изобразителното изкуство;
- НПГГСД „Сава Младенов“ - Тетевен – 2 ученици в областта на литературното творчество;
- ЦПЛР – Тетевен – 2 ученици в областта на изобразителното изкуство;
- ЦПЛР – Тетевен – 1 ученичка в областта на литературното творчество;

Всички образователни институции от общината провеждат открити практики и разговори с родителите на деца и ученици с изявени дарби.

Консултират родителите за ползване услугите на специалисти с цел развитие на заложби и дарбите на техните деца.

Индивидуална работа се осъществява с едно дете с изявени дарби в област „Изкуства“ - кино и фотоизкуство.

Община Троян

Община Троян прилага мерки за специална закрила на деца с изявени дарби, с цел стимулиране на творческите заложби и потребности на децата и учениците. Мерките се прилагат чрез Правилник за условията и реда за осъществяване закрила на деца с изявени дарби от училищата на територията на община Троян, който е приет през 2021 г. с Решение на ОбС - Троян. Общинска програма за мерките за закрила на деца и ученици с изявени дарби, която се приема ежегодно след допитване до образователни и културни институции, спортни клубове и обществени съвети. Право на специална закрила имат всички деца и ученици, класирани на призови места на

състезания, проявили своите знания и умения в областта на науката и технологиите, изкуствата или спорта.

За изминалата 2022 г. държавни стипендии на стойност 5940 лв. са получили 9 ученици от общински училища, от които в областта на спорта са 7, а в областта на науката (чуждите езици) са 2. Учениците от НУПИ „Проф. Венко Колев“, класирали се на национален кръг на състезание по изкуства и за класиране на 1 място на държавно първенство в областта на спорта, получават стипендиите си чрез бюджета на училището. Общата стойност на получените от тях стипендии за 2022 г. е 4320 лв.

От общински бюджет предоставените средства за еднократно финансово подпомагане на деца с изявени дарби са 5690 лв. за 82 ученици, разпределени по следните направления: спорт – 46 ученици, изкуства – 3 ученици, в сферата на професионалното обучение - 4 деца и наука и технологии – 29 ученици.

По данни в образователните институции на територията на община Троян се обучават 95 деца и учениците с изявени дарби, които са включени в дейности за развитие на интересите и способностите. Училищата осигуряват извънкласни и извънучилищни дейности в сферата на науката, технологиите, изкуствата и спорта. Част от децата и учениците участват в повече от една форма. Традиционно голям интерес се проявява към вокални, инструментални, танцови и театрални състави, обучение по чужди езици, спорт, информационни технологии и технически науки. Предлагащите форми са безплатни за децата и учениците.

ЦПЛР също организира дейности за свободното време, чрез клубове по интереси в две основни направления: наука и технологии и изобразително изкуство.

Отчита се намаляване на броя деца, мотивирани за постигане на високи образователни резултати и желаещи да се конкурират със свои връстници на олимпиади и състезания в сферата на науката и технологиите. Спадът се дължи и на продължителното обучение от разстояние в електронна среда, което допринесе за понижената мотивация при ученици и учители.

Забележка: Към момента на изготвяне на анализа на потребности от подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, няма конкретна информация за деца и ученици с изявени дарби от общините *Априлци, Летница, Угърчин и Ябланица, а информацията за Луковит е непълна.*

2.8. Напускане на образователната система. Децата в риск

Община Летница

Грижата за обхващане и задържане на децата и учениците в институциите е обща и се реализира с координираност между образователните институции, общинската администрация, дирекция „Социално подпомагане“ и МКБППМН. Посещаемостта в училище е проблем най-вече за ученици от социално слаби семейства, чиито майчин език е различен от българския. Наблюдава се тенденция немалка част от родителите търсейки поминък извън общината да оставят децата и учениците при роднини. От това произлиза слабият контрол, липсата на мотивираност за учене и лоша дисциплина. Трайна остава тенденцията на миграция на цели семейства към други европейски страни, най-вече поради икономически причини. Заминалите деца и ученици в чужбина отпадат от образователната система на страната, но не може категорично да се твърди, че не посещават училище в страната, където пребивават.

Община Ловеч

В отдел „Закрила на детето“ гр. Ловеч през 2021 година е извършена проверка по 137 сигнала за деца с настоящ адрес на територията на Община Ловеч. След социално проучване са предприети съответните мерки за закрила спрямо деца в семейна и извън семейна среда както следва:

- отглеждани в семейства на близки и роднини - 23 деца;
 - отглеждани в професионални приемни семейства - 12 деца;
 - успешно реинтегрирани в биологичните си семейства или семейства на осиновител - 6 деца.
- В отдел „Закрила на детето” гр. Ловеч през 2022 година е извършена проверка по 143 сигнала за деца в риск. След социално проучване са предприети съответните мерки за закрила спрямо деца в семейна и извън семейна среда, както следва:
- отглеждани в семейства на близки и роднини - 25 деца;
 - отглеждани в професионални приемни семейства - 11 деца;
 - успешно реинтегрирани в биологичните си семейства или семейства на осиновител - 5 деца.
- През 2021 година: с направления и заповеди към ЦОП – Ловеч са насочени 31 деца и техните родители, а към ДЦДМУ – Ловеч с направления и заповеди са насочени 14 деца.
- Във връзка с промените въведени със ЗСУ и осигуряване на правото на ползване на социални услуги на деца, в това число и деца с увреждания през 2021 година са изготвени общо 28 Предварителни оценки на потребностите на деца от социални услуги, по подадени заявления за ползване на социални услуги в общността.
- През 2022 година: с направления и заповеди към ЦОП – Ловеч са насочени 50 деца и техните родители, а към ДЦДМУ – Ловеч с направления и заповеди са насочени 7 деца. Изготвени са общо 61 Предварителни оценки на потребностите на деца, по подадени заявления за ползване на социални услуги в общността от техните родители.

По информация от междуинституционалната Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ), за учебната 2021/2022 година, към 12.07.2022 г., 4-те общински екипа са обработили протоколи за физическо посещение на адрес за обхват за 825 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, като за някои деца има по повече от 1 протокол. От тях 724 деца и ученици са в чужбина. С актуален статус „Няма информация“ са 45 ученици, като те не са открити на посочените в системата адреси. Открити и записани са 7 деца, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование. За учебната 2022/2023 година, към 13.02.2023 г., по информация от ИСРМ, 4-те общински екипа са обработили формуляри за физическо посещение на адрес за обхват за 900 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, като за някои деца има по повече от 1 протокол. Голяма част от тях са във възрастта между 4 и 7 години. От събраната информация за 909 деца, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, е установено че: 827 са в чужбина; 13 са новозаписани; за 51 няма информация и не е зададен актуален статус, тъй като не са открити на адресите за обхват в ИСРМ; а общо 18 са отпаднали през/преди учебната 2022/2023 година или са незаписани и в риск от отпадане. Работата за обхващане и включване в образователната система на необхванатите деца продължава. С четири писма: от месеците ноември и декември 2022 година и м. януари 2023 година до началника на РУО – Ловеч е потърсено съдействие за установяване на местопребиваването на 81 деца и родителите им, чрез областна дирекция на МВР/районно управление на МВР.

Община Тетевен

Основната дейност на МКБППМН е социално – превантивната. Формите на превантивна работа на местната комисия са различни в зависимост от конкретния проблем: консултации на деца, родители и граждани, помощ на деца в криминогенен риск, лекции, беседи, тренинги за решаване на конфликти за преодоляване проблеми в общуването, прожекции на видеофилми с дискусии по тях, изготвяне на брошури, открити уроци по проблемите на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, насилието и престъпността от деца и срещу деца, превенция на рисковото поведение, спортни дейности, празници на изкуството, конкурси, тематични спектакли.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и

непълнолетните, работи в посока осигуряване на подкрепяща живота и развитието среда, в която децата и младежите на община Тетевен, да бъдат възпитавани в дух на съпричастност, достойнство и толерантност, за да се подготвят за самостоятелен и качествен живот.

Дейността на комисията е насочена към проучване и превенция на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и оказване на помощ и подкрепа на училищното ръководство, класните ръководители, родителите и учениците.

Наред с това Комисията организира извънкласни и извънучилищни дейности, които имат съществена роля за засилване на интереса на младите хора към образователния процес и намаляване риска от отпадане от училище. Целта е да се осмисли свободното време на учащите се чрез форми и дейности, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване, които развиват творческите им интереси и възможности. Спомагат за формирането им на граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество и са форма на превенция на рисково поведение и промоция на здраве чрез здравното и гражданското образование.

Провеждат се превантивни кампании в училищата, организирани и координирани от МКБППМН с участието на външни лектори и експерти за превенция на: противоправно и криминално поведение; употреба на наркотични вещества, на алкохол и цигари; трафик на хора; агресия, тормоз и насилие; СПИН; ранно отпадане от образователната система и др.

В рамките на превантивната дейност е подпомагането и подкрепата на родители, които срещат затруднения при възпитанието на децата си, работата с родители на деца – извършители на криминални деяния, съдействие на семействата на тези деца за решаване на битови, социални и трудови проблеми.

Помощен орган в дейността на МКБППМН е функциониращият Консултативен център. Центърът е създаден през 2003 г. като превантивен орган в дейността на Комисията.

Услугата, която предлага в подкрепа на ученици и техните родители е безплатна и анонимна. Консултациите в него се извършват от 2-ма психолози и лекар – детски болести.

В Центъра работят хора професионалисти, които оказват качествена и навременна помощ на нуждаещите се.

Консултативният център работи като утвърден орган на детското противоправно поведение, като съвместно с училищата, взаимно си сътрудничат за преодоляване на проблемите в училище и извън него.

Центърът извършва и консултации по наложени възпитателни мерки и по чл.13, ал.1, т.3 и по чл.15, ал.1, т.2 от Закона БППМН.

Консултации се извършват не само по наложени възпитателни мерки, но също така и при необходимост на ученици и родители.

Специалистите от центъра веднага реагират при сигнал от училищата, когато заявят необходимост да се предприеме към някои деца психологическа подкрепа и намеса, като се посещава училището и се работи с децата, както на терен, така и в предназначения за целта кабинет в Община Тетевен. Спазва се Етичният кодекс за работещите с деца, като консултантските дейности се извършват безплатно и при пълна поверителност.

Експертното мнение на специалистите от КЦ допринася за многостранно и пълно изясняване на проблемите, дава нова гледна точка в работата на МКБППМН и нови решения за разрешаване на проблемите с детската престъпност и проблематика.

Консултативният център работи със статут като утвърден орган на детското противоправно поведение и съдейства за намаляване на асоциалното поведение сред учениците.

МКБППМН изцяло подчинява дейността си в постоянни контакти и комуникации с всички институции, работещи с деца, имащи отношение по проблема, за постигане на по-висока резултатност в действията по превенция на подрастващите. Координирането на социално-превантивната дейност на територията на Общината се извършва с подкрепата и съдействието на директори и педагози от училищата, Районна прокуратура - Ловеч – Териториално отделение –

град Тетевен, ОЗД към Дирекция „Социално подпомагане”, представители на РУП - Тетевен, родителска общност и др.

Община Троян

В Отдел „Закрила на детето“ /ОЗД/, Троян са консултирани семейства с деца в риск, с цел повишаване на родителския капацитет, оказано е сътрудничество за намиране на работа и повишаване на доходите, предоставени са възможности за социално подпомагане. Извършена е социална работа по случаи и сигнали за правата на децата.

ДСП - Троян осъществява прилагането на мерки за закрила на деца и семейства в риск, като през 2022 г. не са отпускани месечни социални помощи по чл. 49 от ЗЗД, а няма настаняване на деца в професионални приемни семейства. Всички деца в риск, настанени в приемни семейства, при близки и роднини, получават помощи съгласно различни нормативни основания. Отпуснати са технически помощни средства и медицински изделия под формата на винетни стикери за семействата на 30 деца, ортопедични обувки са предоставени на 3 деца. За 2022 г. от ДСП-Троян са подпомагани 65 деца с увреждания в биологични семейства.

Брой отпаднали от общия брой учащи до 16/18 години през учебната 2021/22 г.:

През учебната 2021/2022 година са отпаднали трима ученици:

- ОУ „Васил Левски“- с. Орешак- един ученик
- ОУ „Иван Хаджийски“- Троян- един ученик
- ОУ „Иван Вазов“- с. Дебнево- един ученик

Отпадналите до м. декември 2022 г. са 2.

Информация за преждевременно напусналите образователната система през учебната 2021/2022 г. (18 – 24 навършени години): Няма

Община Троян осигурява максимален обхват в задължителната предучилищна подготовка и училищното образование. От началото на учебната 2022/2023 година са извършени 179 посещения на територията на общината, на възрастовата група 4-7 годишни от Екипите за обхват. От тях са открити 2 деца на 4 годишна възраст, които по желание на родителите са насочени към самостоятелна форма на обучение, 7 не са открити нито на постоянен, нито на настоящ адрес, а за 170 е установено, че се намират в чужбина. За тях няма информация дали са включени в образователната система на държавата, в която пребивават.

За задържане на учениците в системата на задължителното предучилищно и училищно образование са предприети следните мерки:

След проведена среща с родител и изясняване на санкциите при отпадане от образователната система, на 1 ученик е осигурено съдействие за подаване на заявление до образователната институция в друго населено място, където детето живее в момента.

Осигурено е психологическо консултиране от Център за обществена подкрепа на 2 ученици, намиращи се в риск от отпадане, поради рискова семейна среда.

Провеждането на редовни родителски срещи бе силно затруднено през 2021 - 22 г. поради епидемията от Covid и наложените ограничения. Освен редовните родителски срещи в началото на учебната 2022/2023 година във всички образователни институции, са проведени и 5 алтернативни индивидуални родителски срещи –като мярка за задържане.

На училищно ниво са предприети мерки за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа като допълнително обучение за учениците, които имат обучителни затруднения е свързано с провеждане на консултации по учебните предмети. С учениците, които не посещават редовно учебни часове или са застрашени от отпадане, е извършена индивидуална работа. Поддържа се контакт с родителите им и се провеждат ежеседмични консултации. С цел подобряване дейностите за подкрепа на деца в риск, се предоставя обща подкрепа и се следи развитието.

Проведени са работни срещи с представители на ЦОП, ДСП и ОЗД във връзка с изпълнение на Наредба за приобщаващото образование на МОН. В началото на учебната година е сключено споразумение за сътрудничество между ОБКБППМН и ЦОП, за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца. Комисията оказва съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск и с криминални прояви, като ги включва в дейности за ранна превенция и откриване на симптоми за извършване на криминални деяния. Провежда се и превантивна работа с родителите.

С цел задържане в училищната общност на ученици от уязвими групи са създадени възможности за пълноценен живот и свободна изява. Организирант се разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности. За децата и учениците, чийто майчин език не е български или имат пропуски в знанията, се провеждат допълнителни занимания и консултации.

Успоредно с традиционните механизми за работа и превенция на случаите на преждевременно напускане, във все повече училища се прилагат нови подходи, добри практики на други педагогически колективи, разработват се проекти, търси се съдействие от родителската общност за подобряване на училищната среда.

За обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на община Троян, се търси финансиране от външни източници. През 2022 г. Детска градина „Буковец“ работи активно по проект на ЦОИДУЕМ „Приказка ми разкажи – приятел ми бъди“, одобрен по конкурсна процедура 33.20-2021 на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. 6 детски градини участват по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. за допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи, а 1 и за осигуряване на допълнителен педагогически и непедagogически персонал, осигуряване на учебни материали, пособия, помагала и др. За първи път по програма „Еразъм+“ като партньор участва ОУ „Иван Хаджийски“ с проект Teach2Learn - Tools for teaching independent learners. - Създаването на иновативна методология, интерактивни ресурси и педагогически инструменти, основани на геймификацията, за преподаване и усвояване на умения за четене с разбиране.

Община Угърчин

От началото на учебната 2022/2023 екипите по Механизма са посетили на адрес над 120 деца и ученици и техните родители. Посещаемостта в училище е проблем най-вече за учениците от социално слаби семейства, чиито майчин език е различен от българския. Наблюдава се тенденция немалка част от родителите търсейки поминък извън Общината да оставят децата и учениците при роднини. От това произлиза слабият контрол, липсата на мотивираност за учене и лоша дисциплина. Често такива ученици заради провинения попадат в обхвата на МКБППМН. За 2022г. Комисията е разглеждала 8 възпитателни дела.

Трайна остава тенденцията на миграция на цели семейства към други европейски страни, най-вече поради икономически причини. Заминалите деца и ученици в чужбина отпадат от образователната система на страната, но не може категорично да се твърди, че не посещават училище в страната, където пребивават. Не са рядко и случаите, когато двамата родители преценяват, че за децата им ще е по-добре да са при тях и по този начин те отпадат временно или окончателно от училище.

Осъществява се сътрудничество между различните институции (РУО – Ловеч, ДСП, МВР, общинска администрация, областна администрация) за прилагането на мерки за идентифициране на децата извън образователната система, тяхното обхващане и включване в образование и за предотвратяване на отпадането. Извършва се обмен на информация между

институциите, с цел идентифициране на деца в задължителна предучилищна и училищна възраст, които не са записани в училище. Грижата за обхващане и задържане на децата и учениците в институциите е обща и се реализира с координираност между образователните институции, общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане“ и МКБППМН.

2.9. Деца и ученици с хронични заболявания

Община Ловеч

В здравните кабинети през учебната 2022/2023 година се обслужват 4 092 деца и ученици в училищата и 909 деца в детските градини. На територията на община Ловеч са разкрити и функционират 22 здравни кабинета – 14 в общинските училища и професионалните гимназии и 8 в детските градини. Медицинското обслужване се обезпечава от 20 медицински специалисти, от които – 1 лекар, 9 медицински фелдшери и 10 медицински сестри.

Медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини и училищата осъществяват следните дейности:

- профилактика и промоция на здравето;
- оказване на спешна помощ при инциденти;
- организиране и провеждане на програми за здравно образование;
- участие в регионални и национални здравни програми и проекти;
- наблюдение на физическото развитие и определяне физическата способност на децата и учениците;
- участие в подготовката, подбора и провеждането на различни форми на отдых, туризъм и обучение;
- организиране и провеждане на профилактични и протиепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване разпространението на заразителните и паразитните заболявания;
- регистриране здравното състояние на децата и учениците в здравно-профилактични карти и изготвяне на анализ, въз основа на данните получени от личния лекар. За целта, работещите в здравните кабинети поддържат постоянна връзка с личните лекари.

Всички здравни кабинети са обзаведени и оборудвани, съгласно изискванията на нормативната уредба. Снабдени са със задължителните за спешни състояния медикаменти, превързочни материали, консумативи и необходимата документация.

Дейностите, които се извършват от медицинските специалисти са съобразени с насоките за работа в системата на училищно и детско здравеопазване в условията на Covid-19. Във всички образователни институции има подготвена и се реализира здравна програма за промоция на здравето и профилактика на болестите.

Една от основните задачи на медицинския персонал е провеждането на здравно образование, с оглед предоставяне на знания и формиране на убеждения, умения и нагласи за активно отношение към здравето и избор на здравословен начин на живот на децата и учениците. Медицинските специалисти имат и ангажимента да проследяват и контролират факторите на средата, в която се отглеждат и възпитават децата и се обучават учениците, учебния режим, храненето, спортната дейност. При разработването и осъществяването на здравно-образователните програми в училище, работата на медицинските специалисти е в помощ и пряко свързана с работата на педагогическия съветник, учителите по биология, както и с експертите от Дирекция „Промоция на здравето и профилактика на болестите“ към РЗИ.

През 2021 г. се извършиха допълнителни организационни дейности, свързани със спазване на мерките и препоръките за предотвратяване и ограничаване разпространението на Covid-19 в социалните и здравни услуги. Подготви се необходимата информация и допълнителни указания и мерки, относно спазване на висока лична хигиена и дезинфекция в помещенията, съгласно

правилата на Световната здравна организация. Изготвени са графици за работа на Координиращо звено от медицински специалисти за поддържане на „Гореща телефонна линия“ в Община Ловеч. И през 2022 г. на територията на Община Ловеч активно работи здравен медиатор, който приоритетно насочва своята дейност в рискови квартали и местности на общината, където е налице концентрирано присъствие на ромски семейства, с повишена мобилност и ниска здравна култура за превенция на заболяванията. Основната му задача е подобряване на достъпа до социални и здравни услуги на уязвимите групи в общината чрез посредничество, съдействие и подкрепа, информиране и консултиране. Здравният медиатор изпълнява консултативна и посредническа дейност за осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвими малцинствени групи. Работи с клиенти, като подпомага процеса на достъп до услуги в сферата на здравеопазването за хора, нуждаещи се от здравна помощ.

През 2022 г. е организирано и проведено обучение за повишаване професионалната квалификация на медицинските специалисти от детско и училищно здравеопазване. Обучени са 21 здравни професионалисти в съответствие с изискванията за безопасност на храните, съгласно чл. 23 от Закона за храните и условията и реда за провеждане на обучение на работниците и служителите по изискванията на Система за управление безопасността на храните, добри производствени и хигиенни практики и НАССР.

През 2022 г. Община Ловеч активно работи по пет Национални програми за профилактика и промоция на здравето и оказва активно съдействие на партньорите си: РЗИ Ловеч, МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“, „Медицински център – Ловеч“ и Национално сдружение на общините в Република България при изпълнение на предвидените дейности за тяхното реализиране. Програмите, по които Община Ловеч осигурява условия за промоция на здраве и профилактика на болестите сред уязвимите групи, са следните:

- В рамките на Национална „Програма за превенция и контрол на туберкулозата“ съвместно с РЗИ, медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата организират и провеждат информационна кампания на учениците от V до XII клас;
- Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН, сексуално-предавани инфекции и туберкулоза“. Повишават се знанията по здравни проблеми на хората от етническите малцинства. За допълнителна информация, знания и умения на младите хора и учениците се провеждат здравни беседи и лекции в часовете по здраве от медицинските специалисти в здравните кабинети на училищата;
- В изпълнение на Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България, съвместно с РЗИ - Ловеч, Община Ловеч, чрез медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата участваха в организиране на кампания за уведомяване на родителите на 12-годишни момичета, които подлежат на препоръчителна имунизация срещу човешки папиломен вирус, който е основен причинител на РМШ. Чрез медицинските специалисти в училищата са предоставени образователни и информационни материали за 137 момичета от 9 училища на територията на общината;
- По Програма „Здраве за всички“ организира профилактични прегледи и скринингови изследвания за остеопороза, профилактика на рак на гърдата, образна диагностика на щитовидна жлеза и ехографска диагностика на коремни органи. Диагностика и консултантската дейност се извърши от специалисти от „Медицински център за човешка репродукция“ ООД - София и бяха прегледани 171 граждани от общината.
- Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г. – обучени са 20 медицински специалисти от здравните кабинети на училища и детски заведения в един модул от Регионалната здравно-образователна програма, от експерти на РЗИ. Ежемесечно медицинските специалисти от здравните кабинети на училищата провеждат здравни беседи, презентации и обучения, съгласно утвърден План за здравно образование на учениците от всички училища, свързани със здравословния начин на

живот, превенция на здравето и профилактика на болестите.

Община Луковит

Брой деца и ученици с хронични заболявания: 42 ученици и 3 деца.

Община Тетевен

Брой деца и ученици с хронични заболявания:

1. ДГ „Васил Левски“ – 6 деца
2. ДГ „Детелина“ - 5 деца
3. НУ „Хаджи Генчо“ – 13 ученици
4. НППГСД „Сава Младенов“ – град Тетевен – 4 ученици

В община Тетевен е гарантиран достъпът на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и здравословен начин на живот.

Всички детски градини и училища имат осигурено здравно-медицинско обслужване, което се осъществява от медицински сестри с дългогодишен опит в здравеопазването и доказани професионални качества. Ежедневната профилактика и насърчаване на здравословния начин на живот заема важно място в работата на здравните работници в детските градини и училищата. Те извършват индивидуален анализ на здравословното състояние и антропометричните данни на учениците, давайки препоръки на родителите. Образователните институции през 2021-2022 г. стриктно спазваха всички необходими противоепидемични мерки и правила, свързани с превенция на заболяемостта от Covid 19. Помещенията се проветряваха и постоянно се дезинфекцираха.

Учебните институции непрекъснато работят към разширяване на възможностите за включване на децата и младите хора във форми за съвременно здравно образование, с цел изграждане на знания, умения и нагласи, необходими през целия живот.

Консултират се учениците и родителите по въпроси, като:

- здравословно хранене и здравословен начин на живот;
- хигиена и основни здравни проблеми;
- ползата от имунизациите;
- репродуктивното здраве;
- рискови фактори и превенция срещу инфекциозни заболявания;

Във всички детски градини медицинските лица работят на трудови договори към Община Тетевен. По утвърден график те посещават и изнесените групи в детските градини.

Безопасността, опазването и защитата на децата са от първостепенно значение за обслужващия персонал на всяка детска градина. Всички изисквания и противоепидемични мерки се спазват стриктно.

Община Троян

По последните актуални данни към 2022 г. за здравословното състояние на децата във възраст от 1 до 6г. са извършени профилактични прегледи на 100 % от децата. Регистрирани са 60 случая на заболявания /9.5%/ от прегледаните. При децата най-чести са заболяванията на дихателната система – пневмонии, бронхиална астма и алергичен ринит. Те представляват половината от регистрираните заболявания.

На диспансерно наблюдение подлежат 33 деца, в т.ч. 12 с астма и 7 с алергични ринити причинени от полени. Антропометричните изследвания на децата в община Троян показват, че с нормално тегло са 94,4 %, а с нормален ръст са 92,2 %.

В ученическа възраст при извършени профилактични прегледи са регистрирани са 98 случая на заболявания /2,6 %/ от прегледаните. Най-често регистрираните заболявания са: астма 34 случая (34,6%), смущения в зрението 31 случая (31,6 %), специфично забавяне в развитието 28 случая (28,5%) и алергичен ринит 8 случая (8,1 %).

Под диспансерно наблюдение са 188 ученици, 65 от които са с намалено зрение, 53 с астма, 13 с алергичен ринит от полени и 8 със сезонни ринити. Антропометричните изследвания на учениците в общината показват, че с нормално тегло са 88,6 %, а с нормален ръст са 87,8%. Около 2 % от учениците са с наднормено тегло за учебната 2021 - 2022 г.

Община Угърчин

В Община Угърчин броят на децата с хронични заболявания е 3 от ОУ „Христо Ботев“ в с. Кирчево.

Община Ябланица

В община Ябланица са регистрирани два броя деца и ученици с хронични заболявания.

Индивидуализирана информация от Анализите на общините

Община Летница

Подкрепа за личностното развитие на децата и учениците се оказва и посредством партньорството между различни институции, извън институциите – РУО - гр. Ловеч, Дирекция Социално подпомагане – гр. Ловеч, Отдел “Закрила на детето“ гр. Ловеч, Дирекция „Бюро по труда“ гр. Ловеч.

На територията на Община Летница съществува изградена мрежа от 5 читалища – Народно читалище „Никола Й. Вапцаров 1873г.“ - гр. Летница; Народно читалище „Искра-Летница 1997 г.“ – гр. Летница; Народно читалище „Цветан П. Петров - Велко 1905 г.“ – с. Крушуна, Народно читалище „Развитие 1872г.“ - с. Горско Сливово; Народно читалище „Христо Кърпачев 1921 г.“ – с. Кърпачево.

Читалищата заемат съществено място в обществения и културен живот в общината. Три от читалищата в община Летница - Народно читалище „Развитие 1872 г.“, Народно читалище „Никола Й. Вапцаров 1873г.“ и Народно читалище „Цветан П. Петров - Велко 1905 г.“ са снабдени с компютри, с цел да се улесни достъпът на децата и учениците до информация, знания, комуникации, електронно съдържание и услуги.

Основната дейност, която се развива в читалищата на територията на община Летница е библиотечно-информационна. Като част от работата по програма „Глобални библиотеки - България“ читалищата в общината се стремят към ежегодно обновяване на библиотечния си фонд, с цел реализиране на достъп до многобройни и разнообразни сфери на познание и иновации.

Читалищата в община Летница са средища за художествено-творческа дейност, изразяваща се в развитие на любителското и самодейно творчество. Читалищата участват активно и в културния календар на Община Летница и развиват дейности свързани с честване на национални празници и годишнини, пресъздаване на български обичаи, почитане на бележити българи, организиране на изложби, открити уроци и празници в сътрудничество със СУ „Бачо Киро“ град Летница.

Читалищата на територията на Община Летница са в помощ и подкрепа на децата и учениците за тяхното личностно развитие.

Община Ловеч

Читалища, НПО, спортни клубове и доброволчески организации

В град Ловеч занимания по интереси в областта на изкуствата се провеждат в Ловчанско читалище „Наука – 1870“, НЧ „Зорница 2010 – Нено Щрегарски“ и НЧ „Бяла Анаста – 2016 г.“.

В читалищата от селата в Община Ловеч занимания по интереси в областта на изкуствата се провеждат в общо 8 читалища – Баховица, Хлеvene, Лисец, Славяни, Малиново, Умаревци, Слатина и Чавдарци. Подробна информация за участниците през 2022 година е обобщена в приложената таблица.

Читалище	Вид дейност	Брой групи	Брой деца в групите	Брой индивидуални	Възраст	Участие във фестивали и конкурси
Ловчанско читалище „Наука-1870 г.“	Музикално изкуство	11	141	106	4-17 г.	2
НЧ „Зорница 2010-Нено Щрегарски“	Народни танци, бойни изкуства.	3	60	-	5-18 г.	1
НЧ „Бяла Анаста-2016г.“	Народни танци, класически балет, модерен балет, бойни изкуства, художествена гимнастика, музикално изкуство	8	171	-	3-18 г.	8
8 читалища в села от община Ловеч	Народни танци, пеене, изобразителни и приложни изкуства, театрални игри с екологична насоченост, летни занимални.	19	251	2	4-18 г.	24
	ОБЩО:	41	623	108		35

Неправителствените организации със своята дейност подкрепят личностното развитие на децата и учениците в областите: гражданско образование, изкуства и спорт.

Сдружение „Екомисия 21 век“ развива своята дейност в областта на гражданското образование и доброволчеството, чрез следните дейности през 2021 и 2022 година:

	Вид занимание	Брой деца	Възраст
Постоянни			
	Доброволчески център	30	15 - 19 г.
	Участници в информационни кампании		
	- местни кампании	60	15 – 19 г.
		15	15 – 19 г.
	Участници в събития, свързани с		
	- гражданско образование	40	15 – 19 г.
	- екологични акции	800	15 – 19 г.

	Общински ученически съвет	27	11 – 19 г.
	Областен младежки съвет делегати от община Ловеч	2	15 – 29 г.
Временни			
I. По проекти на „Екомисия 21 век“	Програма „Евродеск“	50	15 – 19 г.
II. Обучителни дейности	Областно ниво: Обучение в доброволчество	45	15 – 19 г.
	Обучение в екодоброволчество	50	15 – 19 г.
III. Участие в проекти	На общинско ниво		
	Проект „Сърце за Ловеч“	70	13 – 19 г.
	Проект „Нахрани робота, спаси планетата“	450	11 – 19 г.
	Проект: Екозастъпници за природата	300	

Център за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев” – Ловеч е част от мрежа неправителствени организации. Съществува от 2007 година и е обособен като самостоятелно звено към библиотеката. Младежите-доброволци са необходим ресурс за изпълнението на целите и задачите, които си поставя приоритетно Центърът за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев” – Ловеч. Особено значима е ролята им при оказване на специална подкрепа за личностното развитие и стимулиране на подрастващите за пълноценно участие в обществения живот, съобразено с особеностите на младежката и детската възраст.

Центърът за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев” – Ловеч се включва в редица партньорски инициативи и участия в проекти като:

- „Подари книга с любов” – организатори на инициативата са Център за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев” – Ловеч и Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Ловеч;
- „Футболен турнир” за деца и младежи от 9 до 15 годишна възраст;
- Конференция „Български гласове за Европа: Борба с престъпността и корупцията“, организирана от БТА в рамките на инициативата „Български гласове за Европа“, която Агенцията изпълнява с подкрепата на Европейския парламент;
- Изложба „4 април - Световен ден на бездомните животни“;
- „Слънце за всички“ – инициатива за изработване на рисунки, колажи и други проекти, организирана от специалистите от РЦПППО – област Ловеч съвместно с доброволците от Центъра и третокласници от СУ „Тодор Кирков“;
- Четене на приказки на децата в ДГ „Снежанка“ по повод 7 април;
- Включване в „Ден на отворените врати в Окръжен съд” – Ловеч;
- Провеждане на „Лятна чуднотека“;
- Отбелязване на 31 май - Световен ден без тютюнопушене;
- „Вход за ДоброТворци“ в Деня на Европа, а така също и Ден на ученическото самоуправление;
- Проект „Учим и се забавляваме заедно“ на сдружение „Мисия. Иновации. Гражданство – МИГ“, в партньорство с Областния съвет на БЧК, Сдружение „Знание“, Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование в област Ловеч и Центъра за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев“. Подкрепени са 50 деца, на възраст от 4 до 17 години, и техните родители, бежанци от Украйна, настанени в Ловеч и във Военно-почивния комплекс в тетевенското село Рибарица;
- Фестивал (15-17 юли) с интерактивни игри, творчески ателиета и театрални представления на открито: „Квартална сцена в Ловеч“ - проект на Фондация „Арт Офис” в партньорство с Община Ловеч, Фондация „Стефан Нойков”, Сдружение „Мисия. Иновации. Гражданство – МИГ“,

Център за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев“ с подкрепа от Национален фонд „Култура“ и Министерство на културата;

- Проект „На лов за приказки и знания“ на сдружение „Мисия. Иновации. Гражданство – МИГ“, в партньорство с Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование в област Ловеч;

- „Първи юни“ – празник в градската градина, съвместно с Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование в област Ловеч и БЧК;

- Кампания „Забавно лято“, проведена в Ловеч и населени места в Ловешка област;

- Участие: Риболов в с. Гложене;

- Отбелязване на 12 август – Международен ден на младежта;

- Финал на детските колоездачни серии Ловеч: Доброволци на БЧК – Ловеч и на Центъра подпомагат организацията;

- „Световен ден на ходене“;

- Участие в украсяване на коледната елха в сградата на областна администрация;

- Проект на ученици от СУ „Св. Климент Охридски“, включени в киноателие – част от европейския проект по програма Еразъм: „Млади режисьори снимат града си“, с координатор за България: Сдружение „Арте Урбана Колектив“, който се осъществява в партньорство с Регионалната библиотека „Проф. Беню Цонев“ и Центъра за работа с доброволци към нея. В проекта, освен България чрез Ловеч, участват учаци от Ирландия и Полша.

Проведени конкурси от и с участието на Центъра за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ – Ловеч:

- „Детски творчески маратон“ за деца от 5 до 12 години, с организатори: екипът на Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование – Ловеч и доброволците от Центъра;

- за здравословна рецепта „Моята разумна порция храна“, с участници от страната.

Към Центъра за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ функционира и „Киноклуб“.

Сдружение „Танцьорите“ – гр. Ловеч организира занимания по интереси, свързани с фолклорното танцово изкуство.

Дейност	Брой групи	Брой деца в групата	Брой индивидуални	Възраст	Участие във фестивали и конкурси
Детски танцов състав „Магия“	4	120	-	от 5 до 14 г.	2
Фолклорен Танцов Ансамбъл „Магия“	1	25 ученици и 18 възрастни	-	от 5 до 18 г.	2

Спортните клубове в Ловеч предоставят възможност на учениците за активни спортни занимания и достигане до майсторски постижения:

Дейност	Брой групи	Брой деца в групата	Брой индивидуални	Възраст	Участие в състезания
ХК „Ловеч-98“	1	I група-15		I група 10-12 г.	10-12г.-12
ХК „Осъм-Ловеч“	3	II група: 10 год. -16 III-та група: 16 год.-15		II група: 10 год. III група: 15-16 години	16 г.-15 19 г.-13

СК „Вароша“ – Ловеч-джудо и джу- джицу	2	II група - 22 III група - 11	2 в нац. отбор	II група 10 - 16 III група 15-18+	10 г.-2 15-18+-12
СК „Роксмайл“ – Ловеч	3	I-ва група -18 II-ра група -10 III-та група -2	1 състеза- телна двой-ка в нац. отбор	I-ва група до 12 г. II-ра група 12-14г. III-та група 14- 19г.	4 състеза- телни двой-ки; 3 инди- видуални
СК „Борба“ - Ловеч	5	Всички 5 групи	52	Деца; кадети и юноши	52
Сдружение спортен карате клуб "Ловеч"	2	Всички I-ва група – 2x10 III група - 4	2 в нац. отбор	I група-до 13г. II група-от 13- 55г.	23 9

Община Тетевен

Организирането и провеждането на отбиха и спорта на учениците в общината способства за създаване на здравословни навици и осъществяване на преход към самоподготовката на подрастващите.

В община Тетевен се стимулира участието на децата в общински, регионални и национални спортни и забавни състезания, с цел развитие на техните способности и интереси и подобряване на физическата и психическа дееспособност на учащите се.

Популяризира се ползата от спорта и физическата активност за правилното здравословно развитие на младите хора.

Чрез включване на децата и учениците в различни спортни кампании и извън класни дейности се повишава качеството на образователния процес чрез насърчаване развитието на ключови компетентности, творчески способности и умения за живот, необходими на обучаващите се в съвременното общество при зачитане на техните интереси, съобразно възможностите им и възрастовите им особености.

Община Троян

С физкултурни салони разполагат всички училища, с изключение на . НУ „Кирил и Методий” – Троян, което използва пригодено помещение. СУ „В Левски” и ПГМЕТ „Акад. Ангел Балевски” – Троян разполагат с обща спортна зала и два гимнастически салона. Училищните дворове са в отлично състояние, а съоръженията им се поддържат от бюджета на училищата. Очаква се и изграждането на многофункционална спортна зала в град Троян, която ще подобри и разшири условията за спорт на подрастващите.

Плувен басейн е изграден в СУ „Св. Климент Охридски” – Троян. Дейността ежегодно се дофинансира с решение на ОбС - Троян. До базата имат свободен достъп деца и ученици от общината. За учениците от първи до единадесети клас стартира проектът „Започни да плуваш“ по инициатива на община Троян, СК по плуване „Инвиктус“ - Плевен и СУ „Св. Климент Охридски“ - Троян. Договорът за реализиране на проекта е със срок на действие една година и ще продължи при желание от страна на училището, спортния клуб и родителите.

Повишаване на двигателната активност и системното практикуване на спорт от деца и ученици на територията на общината активно се развива чрез различни дейности в школите на 25 местни лицензирани спортни клубове, в които целогодишно са обхванати в занимания над 700 спортисти от всички възрасти.

Община Угърчин

Читалищата на територията на Общината също допринасят за личностното развитие на децата и учениците, като три от тях имат танцови състави за деца на възраст между 4 и 18 години и в които децата активно участват, като имат изяви в множество фестивали в България и чужбина. Читалището в гр. Угърчин има и театрална труппа, в която се включиха най-младите таланти на града.

2.10. Изводи

1. В област Ловеч има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование за обезпечаване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, която се осигурява там, където са детето и ученикът – в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие.
2. В област Ловеч съществуват условия за осъществяване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
3. На територията на област Ловеч функционира мрежа от читалища, НПО и спортни клубове, които също предоставят възможности за обща подкрепа за личностното развитие на децата и учениците.
4. На територията на област Ловеч има Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – гр. Ловеч, който извършва дейности, свързани с провеждане на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.
5. Общините в област Ловеч прилагат цялостни политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез дофинансиране и общински образователни и младежки програми, програми за спорт и култура, превенции, здраве и социални дейности.
6. Създадени са условия за сътрудничество и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование, като са необходими процедури за повишаване на ефективността на комуникацията между тях.
7. Ранната диагностика и превенция на езиково-говорното развитие са в основата на успешното приобщаване и последващото обучение на децата. Логопедите и психолозите в детските градини са все още недостатъчно.
8. Все още не е достатъчно добре обезпечена работата за психологичната подкрепа на децата и учениците в образователните институции.
9. Работи се за осигуряване на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик в област Ловеч чрез развиване на интелектуалните възможности и комуникативни способности на личността на детето, неговата индивидуалност и самостоятелност.
10. Полагат се усилия за постигане на максимален обхват на децата и учениците. Организиране на превантивни дейности за привличане и задържане на застрашените от отпадане ученици чрез осигуряване на целодневна организация на учебния процес и безплатен и удобен транспорт за учениците от населени места, в които няма училище. Осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребностите и интересите на децата и учениците от областта.
11. Едно от предизвикателствата пред педагогическите и непедагогическите специалисти, е допълнителната работа за преодоляване на езиковата бариера, намаляване на отсъствията на децата и учениците, индивидуална работа с родители от уязвими групи, с цел осигуряване на присъствие в учебния процес и превенция от отпадане от образователната система.
12. Изграждане на позитивен психологически климат в образователната сфера, на приемане на различията, емоционалното благополучие и успех на всеки;
13. Продължаване работата по Програми и Проекти на Европейския съюз в изпълнение на образователните цели заложи в детските градини и училищата;

14. Осъществяване на взаимодействие между детските градини, училищата и Центъра за подкрепа за личностно развитие за ранно откриване на талантите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им чрез екипите за подкрепа;
15. Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците се осъществяват от педагогическите съветници и психолози в училищата, както и от Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) по общини.
16. Организирането и осигуряването на дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на област Ловеч е динамичен процес, който подлежи на оптимизиране в съответствие с разпоредбите на ЗПУО с променящите се потребности на образователната система и налага координираност между всички участници в образователния процес и органи на управление на централно и местно ниво.

3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Отделните принципи при изпълнението на Стратегията са свързани помежду си и взаимно се допълват.

- **Принцип на законосъобразност** – осигурява спазване на законовите и подзаконови регламенти и ратифицирани документи по спазването на правата на децата и учениците, приобщаването им и осигуряване на подкрепа за личностното им развитие.
- **Принцип на целенасоченост** – свързва се с ясно и точно дефиниране на целите и установяване на взаимовръзки между тях за ефективно изпълнение на стратегията.
- **Принцип на партньорство и екипност** – основава се на възможно най-широко участие на всички институции на регионално ниво за ефективно изпълнение на стратегията и планираните в нея цели, приоритети и мерки.
- **Принцип на концентрация и допълняемост** – предоставя възможност за съсредоточаване на усилията на всички контактни групи на училищните организации с конкретни дейности по удовлетворяване и развитие на способностите и потребностите на децата и учениците.
- **Принцип за отвореност и включване на заинтересованите страни** – показва отношението към родителите и широката общественост.
- **Принцип за гъвкавост и адаптивност** – предоставя възможност за приспособяване и актуализиране на мерките за подкрепа към различни субекти и обекти.
- **Принцип за прозрачност и публичност** – свързва се с информиране на всички заинтересовани лица за резултатите от осъществената личностна подкрепа на децата и учениците.

4. МИСИЯ И ВИЗИЯ

4.1 Мисия

Мисията на Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч е осигуряване на качествено и достъпно образование в регионалната образователна система, насочено към развитие на мотивирани и способни на социална и професионална реализация деца и ученици, съобразено с индивидуалните им различия и способности и особеностите на времето, в което живеем.

4.2 Визия

Създаване на отворена и гъвкава система на средното образование в област Ловеч посредством активно участие на заинтересованите страни в създаването на условия за цялостна и пълноценна

подкрепа за личностното развитие на всяко дете и ученик, обхват на всички деца, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование и запазването им в системата, модернизация в методите и подходите в процеса на учене. Чрез анализ на актуалната ситуация на осигурената обща и допълнителна подкрепа се конкретизират целите и приоритетите на настоящата Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч и се залагат конкретни мерки и дейности.

5. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Ключовите предизвикателства в периода на Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч са свързани с прехода към нова философия и организация на грижата за индивидуалните потребности на всяко дете и ученик, изразени в нормативната уредба. Успешното прилагане в практиката на целите, организацията и процедурите, изисквани от Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование, поставят следните предизвикателства:

1. Съществуващите центрове за подкрепа за личностно развитие е необходимо да разполагат с по-добра материална база, за да отговорят на новите предизвикателства и да предложат нова визия за развитие на традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване. Освен обезпечаването с по-добра материална база, фокуса категорично трябва да падне върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор.
2. Осъществяването на ценностите и на организацията на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост.
3. Осигуряване на медицински специалисти в образователните институции /предвид излизане от системата на голям брой такива и недостиг на млади специалисти/.
4. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.
5. Ранната диагностика на заложените и талантите.
6. Ранната диагностика и превенция на езиково-говорното развитие са в основата на успешното приобщаване и последвалото обучение на децата. Логопедите и психолозите в детските градини са все още недостатъчно
7. Осигуряване на ресурсни кабинети в образователните институции и оборудване отговарящо на потребностите на децата и учениците в ресурсните кабинети.
8. Подобряване на взаимодействието между институциите ангажирани с осигуряване на подкрепа за личностно развитие.

6. ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2023 – 2024 Г.

Основната цел на Стратегията за новия отчетен период е осигуряване на приобщаващо, равноправно и качествено образование, подпомагане и насърчаване на децата и учениците за максимално развитие на техните възможности и индивидуални потребности чрез ефективното взаимодействие на всички заинтересовани страни.

Стратегическа цел 1: *Формиране на приобщаваща образователна среда, която премахва пречките пред ученето и създава възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота в общността.*

Стратегическата цел е непосредствено свързана с потребностите на децата и учениците, които независимо от различия, основани на възраст, пол, етническа принадлежност, увреждане, други

бариири пред ученето или високи учебни постижения, имат право да получат качествено образование.

Приоритет 1. Въвеждане и утвърждаване на ценностите на личностното развитие и приобщаващото образование за обучение и възпитание на личности с индивидуален напредък и успехи.

Дейностите по Приоритет 1. спомагат за поставяне на детето и ученика в центъра на регионалната образователна система, за утвърждаване на учителя като лидер на промяната, за формиране и развиване на чувството за принадлежност и ангажираност към процеса на приобщаване от всички заинтересовани страни.

Специфична цел 1: *Осигуряване на възможности за ранно разпознаване и оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.*

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование. Ранното оценяване се извършва от педагогическите специалисти в детската градина и включва:

- ✓ Ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения - от учителите в групата в детската градина и/или от психолога, и/или от логопеда в детската градина;
- ✓ Определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език - от координиращия екип съвместно с учителите в групата в детската градина и/или по инициатива и писмено заявление до директора от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето.

Ранното оценяване се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина. До настоящия момент в област Ловеч се осъществява оценка на здравословното състояние на децата чрез провеждане на профилактични прегледи и проследяване на тенденциите от Регионална здравна инспекция – Ловеч (РЗИ – Ловеч). Препоръчва се по-голяма физическа активност на децата и възпитание във физическа култура. Друга група деца, които подлежат на ранна оценка, но със съгласието на техните родители, са децата със СОП. Регионалният екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности осъществява оценка на общото развитие на детето или ученика и препоръчва подходящи за детето вид и форма на обучение и ресурсно подпомагане. Общините на територията на област Ловеч осъществяват превенция и подкрепа за деца и семейства в риск чрез развитие на програми и разнообразни социални услуги.

Дефицит е ранното и целенасочено оценяване на творчески заложби и дарби при децата и определянето на критерии за оценка. Компоненти на признаците на даровитите деца могат да бъдат най-различни – интелектуални и академични способности, лидерски способности, творчески способности, използването на оригинални и нетрадиционни модели на мислене и работа, творчески способности в различните видове изкуства, способности за приемане и преобразуване на информация, за вземане на решения въз основа на правилна оценка, способности за самостоятелно и творческо действие, самокритичност, живо въображение и други. Групирането им позволява ефективно оценяване на заложбите на децата и предприемане на целенасочени действия за подкрепа и развитие на потенциала им, а също и преодоляване на социално-емоционалните им проблеми.

Мярка 1. Осигуряване на качествено и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и допълнителна подкрепа.

Дейност 1.1. Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и 22 от Наредба за приобщаващото образование за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците.

Дейност 1.2. Ранно оценяване (скрининг) от педагогическите специалисти в детската градина на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца.

Дейност 1.3. Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6

годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от Наредбата за приобщаващото образование).

Мярка 2. Ранна оценка на дарби при децата и учениците.

Дейност 2.1. Създаване на екипи за оценка на деца и ученици с изявени дарби.

Мярка 3. Създаване на информационна система за идентифицираните групи деца и ученици, за които е необходима подкрепа.

Дейност 3.1. Изготвяне на регистри, съдържащи данни за установените групи деца.

Специфична цел 2: *Разработване и прилагане на политики за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.*

Прилагането на активни политики за реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми на Европейския съюз, както и чрез други фондове и програми, осигурява допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност за прилагане на иновационни методи, технологии и форми за подпомагане на личностното развитие на различните групи деца и ученици.

Мярка 4. Разработване на проекти/програми или актуализиране на съществуващи такива относно:

Дейност 4.1. Разработване на проекти и програми за:

- адаптиране на децата и учениците към училищната среда и осъществяване на превенция на евентуални бариери пред приобщаването и реално предоставяне на равни възможности за достъп на децата и учениците;
- за ефективно развитие на индивидуалните способности и удовлетворяване на потребностите на децата и учениците с изявени дарби;
- за задържане в образователната система на деца в риск от отпадане от системата и тяхната социализация.

Дейност 4.2. Разработване и реализиране на проекти за участие в европейски и/или национални програми за по-ефективно реализиране на дейностите по подпомагане на личностното развитие на различните групи деца и ученици.

Дейност 4.3. Разработване и изпълнение на проекти, свързани с подобряване на достъпността на детските градини и училища.

Мярка 5. Преодоляване на всички бариери за учене и осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за приобщаване на децата и учениците с обучителни затруднения, СОП и хронични заболявания.

Дейност 5.1. Провеждане на инициативи или поставяне на работни задачи в класната стая, които провокират интересите на децата към заобикалящия свят.

Дейност 5.2. Привличане и използване ресурса на родителите на деца и ученици с обучителни трудности, СОП и хронични заболявания за обогатяване на възможностите за въздействие, социализация и развитие: включване в екипи, в извънкласни форми, в групи, интелектуален, емоционален ресурс и др.

Приоритет 2. Осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и ученик и на разнообразието от потребности.

Специфична цел 1: *Прилагане на ефективни стратегии, подходи, методи, форми и средства за осигуряване на обща подкрепа, насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик.*

Мярка 6. Развитие на заложите и удовлетворяване на потребностите на надарените деца.

Дейност 6.1. Разработване и прилагане на индивидуални учебни планове и програми за обучение на ученици с изявени дарби.

Дейност 6.2. Осъществяване на сътрудничество с народни читалища, културни институти, НПО, клубове по интереси функциониращи на територията на област Ловеч за развитие на творчески

дарби на децата и учениците.

Дейност 6.3. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби – насочване към специалисти за развитието на детето.

Мярка 7. Осигуряване на обща подкрепа на ученици с проблемно поведение.

Дейност 7.1. Провеждане на съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД, МВР, МКБППМН, НПО, работещи в областта на младежките политики и доброволчеството, в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие .

Мярка 8. Създаване на умения у децата и учениците за самостоятелно управление на кариерата.

Дейност 8.1. Разработване на училищни кариерни програми, предназначени за различни възрастови групи деца и ученици, с акцент на развитие на предприемачески умения и самостоятелно и осъзнато вземане на решения от учениците.

Дейност 8.2. Провеждане на ежегодни кариерни форуми с участието на различни групи работодатели, които предоставят информация на учениците.

Дейност 8.3. Проучване на необходимостта от квалификация на служителите, осъществяващи кариерно ориентиране и консултиране в училищните организации.

Дейност 8.4. Използване на възможностите на кариерното ориентиране и консултиране като основен елемент на процеса на работа с деца в риск.

Стратегическа цел 2. *Осигуряване на безопасна, здравословна и осигурена с ресурси среда за подпомагане на процеса на въвеждане на приобщаващото образование и подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.*

Приоритет 1. Осигуряване на квалифицирани, мотивирани и ангажирани специалисти за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

Специфична цел 1. *Осигуряване на специалисти в училищата, детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.*

Мярка 9. Осигуряване на училищата с кадрови ресурс за ефективно реализиране на механизмите на приобщаващото образование.

Дейност 9.1. Осигуряване на училищата със специалисти, необходими за реализиране на политиките на приобщаващото образование: психолози, педагогически съветници, ресурсни учители, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора, помощник-учители и др.

Мярка 10. Осигуряване на въвеждаща квалификация и/или повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и помощник – учители за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

Дейност 10.1. Провеждане на обучения на училищно, общинско и областно ниво /РЦПППО, РУО/ за учители, педагогически съветници и др. специалисти работещи с деца и ученици, по теми свързани с приобщаващото образование.

Специфична цел 2. *Развиване на приобщаващи дейности и практики.*

Мярка 11. Повишаване обхвата на децата в детските градини при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве.

Дейност 11.1. Гарантиране обхвата на децата в задължителното предучилищно образование, осигуряващо възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на децата до постъпването им в I клас.

Приоритет 2. *Осигуряване от образователните институции на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.*

Специфична цел 1. *Създаване на достъпна физическа среда, която отговаря на потребностите на децата и учениците и осигурява подходящи условия за подкрепа.*

Мярка 12. Осигуряване на среда, подкрепяща личностно развитие на учениците .

Дейност 12.1. Осигуряване на учениците: библиотечно-информационно обслужване, грижа за здравето, осигуряване на общежитие, осигуряване на транспорт.

Мярка 13. Осигуряване на достъпна архитектурна среда.

Дейност 13.1. Изграждане на рампи за осигуряване на достъпност до входните помещения на сградите на институциите.

Дейност 13.2. Адаптиране и изграждане на санитарни възли с достъпност за деца и ученици с увреждания.

Мярка 14. Осигуряване на специализирана подкрепяща среда.

Дейност 14.1. Осигуряване на подходяща апаратура и специализирани технически средства за деца и ученици, нуждаещи се от такива.

Дейност 14.2. Осигуряване и оборудване на кабинети за ресурсно подпомагане във всяка детска градина и училище, в което има деца и ученици със специални образователни потребности, периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали.

Специфична цел 2. *Ефективно ресурсно осигуряване на подкрепящата среда на общинско ниво.*

Мярка 15. Използване на възможностите на центровете за подкрепа за личностното развитие и ЦСОП в процеса на приобщаване на децата и учениците.

Дейност 15.1. Създаване на екипи от ЦПЛР и ЦСОП за подпомагане на дефицити и трудности на училищните институции при оценяването на потребностите на децата и учениците.

Дейност 15.2. Осигуряване на възможности за участие на децата и учениците в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и изяви по интереси със съдействието на ЦПЛР и общините.

Мярка 16. Използване на възможностите на ЦПЛР, ЦСОП, РЦПППО и други специализирани институции в общините в процеса на приобщаване на децата и учениците.

Дейност 16.1. Организиране и координиране на осигуряването на ресурсни учители, рехабилитатори на слуха и говора и други педагогически специалисти за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в неспециализираните образователни институции.

Дейност 16.2. Координация на сътрудничеството между РЦПППО и другите специализирани институции в общините.

Специфична цел 3. *Създаване на институционален механизъм на общинско ниво за координация, контрол, наблюдение и оценка на дейностите по осигуряване на подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.*

Мярка 17. Повишаване капацитета на местната власт при планиране, управление и мониторинг на процеса на приобщаващото образование.

Дейност 17.1. Планиране и реализиране на общински дейности /конференции, кръгли маси, семинари или други прояви за повишаване на информираността на обществеността за философията на приобщаването/ в подкрепа на приобщаващото образование. Провеждане на ефективна медийна политика.

Дейност 17.2. Създаване на информационна база данни с наличните услуги за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в общините.

Постигането на оперативните цели и приоритети на областната стратегия се измерват с изпълнените дейности по индикатори. В Приложение 1 са изложени в табличен вид индикаторите за измерване на резултатите от изпълнението на Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ловеч за 2021-2022 г.

7. ПЛАНИРАНЕ, КООРДИНИРАНЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Областната стратегия се изпълнява на областно ниво от институциите, работещи на областно и

на общинско ниво. Общините отговарят за цялостното изпълнение на общинската стратегия на собствената си територия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

След приемането на областната стратегия, в изпълнение на чл. 197, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО, всяка община разработва общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, която се приема от общинския съвет.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно до 30 април, общинският съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема **годишен план** за изпълнение на дейностите за подкрепа за личностно развитие. Общинските стратегии и съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 15 май.

Изпълнението на годишните общински планове се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кметовете на общините и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от ЗПУО. Изпълнението на общинските планове се отчита и на областно ниво до 1 март на следващата година, като всяка община трябва да представи в Областна администрация Ловеч отчет за изпълнението на дейностите по общинския годишен план.

За координиране на дейностите по изпълнение на Стратегията, със заповед на областния управител се създава екип/комисия, в състава на който участват представители на всички заинтересовани страни – областна администрация, общинските администрации, Регионално управление на образованието, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, Център за специална образователна подкрепа, Регионална здравна инспекция, РДСП, Център за кариерно ориентиране и др.

Областният управител определя и ръководи екипа. Броят и темите на заседанията и разпределението на задачите се определят от екипа под ръководството на неговия председател. Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на областната стратегия започва три месеца, преди да изтече срокът на Стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова областна стратегия за следващия период.

8. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч 2023 – 2024 г. ще бъде публикувана на интернет страницата на Областна администрация – Ловеч, интернет страницата на Регионално управление на образованието – Ловеч и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет, раздел „Стратегически документи“.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Областна стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в област Ловеч 2023 - 2024 г. е насочена към осъществяване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, така че да се осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Целта е подкрепата да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равнопоставен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация. Подкрепата извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската

градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност. Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените и предизвикателствата на времето, в което живеем.